

HIRVENSALMI

- elämää ja enemmän -

TILINPÄÄTÖS 2024

Kunnanvaltuusto 19.5.2025
Yhteistyötoimikunta 15.4.2025
Kunnanhallitus 31.3.2025
Johtoryhmä 25.3.2025

Sisällys

A TOIMINTAKERTOMUS	3
1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
1.1. Kunnanjohtajan katsaus – Itsenäinen ja hyvävoimainen Hirvensalmen kunta	3
1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	5
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne	7
1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	8
1.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	8
1.6. Kunnan henkilöstö	10
1.7. Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	11
2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	11
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	14
4. Rahoitusasema ja sen muutokset	17
5. Kunnan kokonaistulot ja -menot	19
6. Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	21
7. Keskeiset liitetiedot	27
8. Tilikauden tuloksen käsittely.....	27
B. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	28
1. Käyttötalousosa	28
1.1 Hallintopalvelut.....	28
1.2. Sivistyslautakunta	34
1.3. Tekninen lautakunta.....	39
2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen talousarviossa (sisältää sisäiset erät ja poistot)	45
3. Investointiosan toteutuminen talousarviossa	48
C. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	52
1. Kunnan tilinpäätöslaskelmat.....	52
2. Konsernin tilinpäätöslaskelmat.....	56
D. LIITETIEDOT.....	61

A TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1. Kunnanjohtajan katsaus – Itsenäinen ja hyvävoimainen Hirvensalmen kunta

Naapurissa liitoksia ja meillä väestön kehityksen torjuntavoitto

Vuosi 2024 alkoi vauhdikkaasti, kun valtuusto heti ensimmäisenä varsinaisena asianaan päätti lausua valtiovarainministeriölle, että Hirvensalmen kunta ei osallistu kuntajakoselvitykseen kuntaliitoksesta Pertunmaan, Mäntyharjun ja Hirvensalmen kesken. Menettely johti lopulta Pertunmaan yhdistymiseen Mäntyharjuun kuluva vuoden alusta lukien. Heti seuraavana asiana itsenäisyytensä säilyttäneelle Hirvensalmelle aloitettiin valitsemaan uutta kunnanjohtajaa. Minä olen kuvainnollisesti saanut kunnian ”seistä kilvellä” kuten kyläpäälikkö Aladobix sarjakuva Asterixissa huhtikuun alusta lukien. Pidimme pintamme kuntalaisten väkiluvun kehityksessä. Väki väheni vain neljällä. Vielä parempi uutinen on se, että syntyi 16 uutta hirvensalmelaista. Onnittelut kaikille perheille!

Kustannustehokkaat, laadukkaat palvelut

Tuotimme strategiamme mukaisesti laadukkaita kunnan peruspalveluita taloudesta huolta pitäen. Molemmat koulumme ja varhaiskasvatus toimivat aikaisempien vuosien tapaan. Osa koulukyydeistä järjestettiin ja kilpailutettiin uudelleen. Järjestimme viihdyttäviä vapaa-ajanpalveluita, myös yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Pääosa suunnitelluista korjausinvestoinneista toteutui teknisessä toimessa. Yksityinen aurinkopaneelivoimala kastettiin Pöyryllä käyttöön. Virkajohdon tapaamiset paikallisten yrittäjien kanssa käynnistettiin. Uuden rakennuslain mukainen rakennusjärjestys on ollut meillä ensimmäisten joukossa valmiina jo kuluva vuoden alusta sovellettavaksi. Kirkonkylän keskustan kehittämistä koskeva kaavaehdotuskin löysi sisältönsä. Hallinnossa organisaatiota sopeutettiin jo ennakoon osaltaan vastaanottamaan valtion rahoituksen varsin todennäköisen vähenemisen aiheuttamia tasapainotustarpeita. Lisätulojen etsiminen kunnan varainhallinnasta ja kulujen säästäminen kuntakonsernin rahataloudesta ja menoista käynnistettiin. Valtuusto päätti vuoden lopuksi kunnan varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteista, joita kuluva vuonna aloitetaan noudattamaan. Talousarviokin valmistui sopuisasti ja on nyt vain toteuttamista vaille valmis.

Kaikkea ei tehdä enää itse

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa aloitti hoitamaan sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastuspalvelut myös Hirvensalmen osalta jo edellisenä vuonna 2023. Toiminnallisista muutoksista tuntuvien raportointivuonna 2024 oli se, että suun terveydenhuollon palveluita ei ollut enää loppuvuodesta saatavissa. Aluevaltuusto on kuitenkin jo päättänyt ne palautettavaksi. Nähtäväksi jää, miten käy. Menneen vuoden aikana selvitettiin erityisesti tilatarpeita, koska asetuksen mukaiset vuokrasopimukset päättyvät vuoden 2026 alusta lukien. Eloisa irtisanoi kaikki vuokrasopimukset, jotka oli mahdollista irtisanoa. Meidän sote-asemamme vuokrasopimus jatkuu määräaikaisena 2031 asti. Eloisa tulee jatkossa vuokraamaan kunnilta vain välttämättä tarvitsemansa tilat, jotka olisi puolestaan yhtiötettävä. Vuokranantaja ja vuokralainen vaikuttaisivat oleva tilojen osalta samalla sivulla siten, että Hirvensalmella ei juuri joutavia tiloja ole. Kuluva vuosi 2025 tulee olemaan sotepalveluiden sopeuttamisen taloudellisiin reunaehtoihinsa aikaa. Me koetamme pitää kiinni jo varsin pitkälle sopeutetusta nykyisestä palvelutasostamme.

Kuntakokeilun mukaiset työllisyyspalvelut päättyivät vuoden 2024 loppuun. Hirvensalmelaisten työllisyyspalvelut järjestää nyt seudullisesti Mikkelin kaupunki. Kuntakokeilun voidaan katsoa olleen Hirvensalmella kohtuullinen menestys. Työttömyysaste 10,3 % oli maakunnan parhaimmistoa, eikä se kalpene valtakunnallisessa vertailussa, kun keskiarvo on 12,00 %. Toivoo sopii, että Mikkelin seudun työllisyyspalvelut onnistuvat yhtä hyvin ja riittävät palvelut järjestetään laadukkaasti myös paikan päällä Hirvensalmella lupausten mukaisesti.

Pari sanaa taloudesta

Vuosi päättyi erinomaiseen, noin 351 000 euroa ylijäämäväliseen tulokseen. Rahoituslaskelman mukaan käytimme kassaa noin -2 400 euroa. Uutta velkaa ei otettu ja kunta on edelleen velaton. Hyvää tulosta ei tehty myöskään veroja korottamalla. Tulosta arvioitaessa on kuitenkin huomioitava, että jos sitä oikaistaisiin kertaeräisinä saaduilla tuotoilla (Vaalijalan ylijäämäpalautus 135 825 €, kiinteistöjen vaihdossa saatu väliraha 118 300 € ja perintö 86 000 €, yhteensä 339 425 €), olisi tuloksemme muodostunut lähelle nollaa.

Kun talousarviommekin mukaan menot kasvavat tuloja enemmän, ja koska valtion tiukka rahatalous johtanee parhaimmassakin tapauksessa kuntien rahoituksen säilymiseen niukkana, on käytötalouden tasapainoon ja investointeihin sijoitettaviin määrärahoihin kiinnitettävä jatkuvasti huomiota. Lisäksi Konserniin kuuluvissa vuokra-asuntoyhtiöissä ja energia- sekä vesiyhtiössä on jatkossakin emokuntaa suurempi rahantarve.

Valtuustokausi on päättymässä ja kunta- ja aluevaalit jo ovella kolkuttaa

Arvioitavana oleva tilikausi 2024 oli nykyisen valtuuston viimeinen kokonainen vuosi. Valtuustokauden aikana kunnan palvelut hoituivat, haastavat soteuudistus ja TE-uudistus tapahtuivat ja kunnan talous on tasapainossa ja velaton. Teknisen johtajan kertoman mukaan myös ”nurkat ovat kunnossa”, joten investointivelkakaan ei ole ainakaan kestämaton. Sen mitä minä olen nähnyt, asioista on päätetty rakentavassa hengessä. Kunta jää siis hyvässä kunnossa seuraavien johdettavaksi.

Kiitän omastani, kunnan henkilöstön ja kuntalaisten puolesta kaikkia valtuutettuja, varavaltuutettuja ja lautakuntien jäseniä arvokkaasta työstänne kunnan hyväksi. Kiitän heitä, jotka ovat ainakin tällä kertaa panoksensa antaneet. Erityisesti tahdon mainita hallituksen puheenjohtaja Heikki Liukkosen ja tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Esko Kekkosen ansiot. Heidän sitoutunut ja pitkäaikainen luottamusjohdon tehtävien hoitamisensa ovat olleet keskeisessä osassa kuntamme menestymisessä. Kiitän myös suurimman osan kaudesta valtuuston ja seutufoorumin puheenjohtajana toiminutta Aada Ruhasta. Edelleen kiitän myös pitkäaikaista sivistyslautakunnan puheenjohtaja Risto Rantalaista ja valtuuston 2. varapuheenjohtaja Hetta Torpoa.

Valtuustoryhmämme, Keskusta, Kokoomus ja SDP, saivat hyvän määrän ehdokkaita kuntavaaleihin. IKL ei ainakaan tällä erää asettanut ehdokkaita. Meillä on myös asettaa erinomaiset ehdokkaat aluevaaleihin. Tärkeää ja ajankohtaista on äänestää ehdokastaan. Se on arvokas oikeus vapaassa maassa.

Kiitokset henkilöstölle hyvin mailleen painuneesta vuodesta

Kiitän monitaitoisia, joustavaa ja tehokasta henkilökuntaa. Hyvin me pärjäsimme, vaikka vähäisen määrämme vuoksi valintoja ja priorisointejakin tehtävien hoitamisessa oli tehtävä. Toivotan voimia ja jaksamista johtoryhmälle ja esihenkilöille myös jatkossa. Oman taipaleeni aloitus kunnanjohtajana on ollut mahdollista vain johtoryhmän ja lähimpien kollegojeni kunnanvirastolla täydellä tuella.

1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto

Valtuusto vastaa kunnan taloudesta ja toiminnasta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Se päättää, mitä toimielimiä kunnassa on ja miten toimivalta ja tehtävät jaetaan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kesken.

Valtuustolla on yleinen toimivalta päättää kunnan asukkaiden yhteisistä asioista. Päätösvalta kuuluu valtuustolle, jollei erikseen ole toisin säädetty tai jollei valtuusto ole itse siirtänyt toimivaltaansa kunnan muille viranomaisille vahvistamallaan hallintosäännöllä.

Kunnanvaltuusto kokoontui 5 kertaa ja käsitteli 65 asiaa.

Valtuuston koko on 17 jäsentä. Valtuutettu Ari Kämpin kuoleman vuoksi valtuusto jatkoi valtuustokauden loppuun asti 16 jäsenenä, koska SDP:llä ei ole varajäsentä.

Hirvensalmen kunnanvaltuuston poliittinen jakauma valtuustokaudella 1.8.2021-31.5.2025 on seuraava:

- Keskusta 8
- Kokoomus 5
- SDP 2 (3)
- Hirvensalmi - ItsenäisenKuntaLiike 1

Hirvensalmen kunnanvaltuuston puheenjohtajana vuonna 2024 toimi Aada Ruhanen, Kesk. ja Maritta Mynttinen, Kesk. 1.1.2024 - 31.5.2024 ja 1.6.2024 - 31.12.2024 Hirvensalmen kunnanvaltuuston varapuheenjohtajina toimivat

- I varapuheenjohtaja Pirkko Luntta, Kok.
- II varapuheenjohtaja Hetta Torpo, Kesk.

Kunnanvaltuusto on toimikautensa alussa asettanut seuraavat lautakunnat:

• Keskusvaalilautakunta	5 jäsentä sekä varajäsenet
• Kunnanvaltuuston vaalilautakunta	3 jäsentä sekä varajäsenet
• Rakennuslautakunta	5 jäsentä sekä varajäsenet
• Sivistyslautakunta	5 jäsentä sekä varajäsenet
• Tarkastuslautakunta	3 jäsentä sekä varajäsenet
• Tekninen lautakunta	5 jäsentä sekä varajäsenet

Lisäksi kunnanvaltuusto on nimennyt kunnan edustajat mm. Etelä-Savon maakuntaliittoon ja Mikkelin seudun työllisyyslautakuntaan.

Kunnanhallitus

Hirvensalmen kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja huolehtii kunnan hallintotehtävistä. Kunnanhallitus huolehtii kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden puitteissa kunnan toiminnan tarkoituksenmukaisesta ja taloudellisesta hoitamisesta. Kunnanhallituksessa on viisi jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallituksen toimikausi on kaksi vuotta.

Kunnanhallituksen kokoonpano vuonna 2024:

Kunnanhallituksen puheenjohtajana toimi Heikki Liukkonen, Kesk.

Kunnanhallituksen varapuheenjohtajina toimivat:

- I varapuheenjohtaja Saara Liukkonen, Kok.
- II varapuheenjohtaja Eija Saintula, SDP

Kunnanhallituksen muut jäsenet olivat:

- Maritta Mynttinen, Kesk, ajalla 1.1.2024-31.5.2024 ja Outi Kiesilä ajalla 1.6.2024 - 31.12.2024
- Timo Gynther, Kesk.

Kunnanhallituksen kokouksissa ovat olleet läsnä myös kunnanvaltuuston puheenjohtaja Aada Ruhanen / Maritta Mynttinen sekä kunnanvaltuuston I varapuheenjohtaja Pirkko Luntta ja II varapuheenjohtaja Hetta Torpo.

Kokouksia oli vuoden 2024 aikana 12 ja käsiteltyjä asioita kaikkiaan 143.

Kunnanhallitus on edustettuna eri lauta- ja johtokunnissa. Edustajina toimivat seuraavat:

Tekninen lautakunta:

- Saara Liukkonen, Kok.

Sivistyslautakunta:

- Eija Saintula, SDP

Rakennuslautakunta:

- Maritta Mynttinen / Outi Kiesilä, Kesk.

Hirvensalmen kunnan tilintarkastus kilpailutettiin vuonna 2022 ja tilivuosilla 2022–2026 tilintarkastusyhteisönä toimii Mikkelin Tilintarkastus Oy. Tilintarkastajana on toiminut JHT, HT Mika Mikkonen. Kunnan tarkastuslautakunta valvoi omalta osaltaan kunnan taloutta ja hallintoa.

Hallintotoimi

Hirvensalmen kunnan hallintoa hoiti vuonna 2024 keskitetysti hallintotoimisto. Sen tehtävänä oli luoda kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen määrittelemien periaatteiden mukaisesti kunnan ylimmälle johdolle, tulosalueille ja henkilöstölle edellytykset menestykselliseen toimintaan tarjoamalla hallinto- ja asiantuntijapalveluja. Hallintotoimisto huolehtii myös kunnanvaltuuston ja -hallituksen antamien määräysten ja ohjeiden täytäntöönpanosta.

Hallintosääntöä muutettiin siten, että 1.1.2025 alkaen yleishallinnon toimialue koostuu hallintopalveluiden ja elinvoimapalveluiden palvelualueista. Kunnanjohtaja toimii tulosalueen johtajana. Hallintopalveluiden palvelualueesta vastaa hallintopäällikkö ja elinvoimapalveluiden palvelualueesta elinvoimapäällikkö.

Kunnanjohtaja toimii viraston päällikkönä. Toimialueita johtavat toimialajohtajat, jotka vastaavat tulostavoitteiden saavuttamisesta toimialueellaan. Toimialueet jaettiin vuonna 2024 palvelualueisiin seuraavan vastuujon mukaisesti:

Vs. hallintojohtaja (31.8.2024 asti)

1. Vaalit
2. Yleishallinto
3. Henkilöstöhallinto
4. Maaseututoimi
5. Saariston elinolojen kehittäminen
6. Vapaa-aikapalvelut
7. Sosiaali- ja terveystalvet
8. Toimeentuloturva
9. Ruokapalvelut

Perusopetuksen rehtori / sivistysjohtaja Perusopetus

1. Taiteen perusopetus
2. Aikuiskoulutus
3. Kirjastotoimi
4. Varhaiskasvatus

Tekninen johtaja:

1. Tekninen hallinto
2. Kiinteistötoimi
3. Liikenneväylät ja yleiset alueet
4. Vesi- ja jätehuolto
5. Kaavoitus- ja mittaus
6. Rakennustarkastus
7. Palo- ja pelastustoimi
8. Ympäristönsuojelu
9. Ympäristöterveydenhuolto

Kunnan johtoryhmän muodostivat vuonna 2024 kunnanjohtaja, hallintopäällikkö (1.9.2024 alkaen), tekninen johtaja, perusopetuksen rehtori/sivistysjohtaja ja elinvoimapäällikkö (1.9.2024 alkaen).

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne

Suomen talous toipuu hitaasti taantumasta

Suomen taloudessa ei tapahtunut odotettua käännettä parempaan vielä vuoden 2024 aikana. Bruttokansantuotteen arvioidaan vuonna 2024 pienentyneen 0,3, % edellisestä vuodesta. Positiivisena näkymänä valtiovarainministeriö ennustaa talouden kasvavan 1,6 % vuonna 2025 ja kymmenyksen vähemmän vuonna 2026.

Valtiovarainministeriön mukaan Suomen talouden näkymiä ovat heikentäneet Venäjän hyökkäyssodan ohella keskeisten vientimaiden, erityisesti Saksan, heikko talouskehitys. Nämä viennin haasteet ovat kotimaisten, esimerkiksi sotepalveluiden rahoitusvajeen, vuoksi edellyttäneet julkisen talouden tasapainottamiseen tähtääviä säästöjä ja veronkorotuksia, jotka ovat puolestaan hillinneet talouden kasvua.

Väestö väheni vähemmän kuin 2000 -luvulla kertaakaan

Tilastokeskuksen väestönmuutoksen ennakkotietojen mukainen väkiluku oli joulukuun 2024 lopussa 129 391 henkilöä. Etelä-Savon maakunnan väkiluku väheni yhteensä 523 henkilöä. Vähenemisestä huolimatta tilanne on ollut parempi kuin koko 2000-luvulla. Luonnollinen väestönmuutos oli negatiivinen 1358 henkilöä. Syntyneitä vuonna 2024 oli 648 ja kuolleita 2006. Väestön kokonaismuutosta tasapainotti muuttovoitto. Maakuntaan muutti 830 henkilöä enemmän kuin maakunnasta muutti muualle. Ilmiön merkittävä selittäjä ovat sotaa paossa olevat ukrainalaiset, joidenka oleskelun pysyvyydestä ei ole tietoa.

Työttömyysaste on noussut Etelä-Savossa kuten koko maassa. Etelä-Savossa oli joulukuun lopussa työttömänä 12,8 % työvoimasta (TEM, työnvälitystilasto), kun koko maassa keskimäärin työttömänä oli 12 % työvoimasta.

Valtionosuusuudistus

Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistamista valmisteltiin vuoden 2024 aikana. Alun perin suunniteltua voimaantuloa vuoden 2026 alusta siirrettiin vuoden 2027 alkuun. Etelä-Savon kuntien erityispiirteet ovat väestön väheneminen ja vapaa-ajan asukkaiden suuri määrä. Uudistuksessa tapetilla on myös kunnan ns. saaristolaisuus.

1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnan omassa palveluntuotannossa ja taloudessa ei tapahtunut vuonna 2024 olennaisia muutoksia.

Työllistämisen kuntakokeilu päättyi. Vuoden 2025 alusta Hirvensalmen työllistämispalvelut järjestää Mikkelin kaupunki. Maahanmuutto- ja kotouttamispalvelut jäivät kunnan järjestettäväksi.

1.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnanvaltuusto pääsee huhtikuun 2025 vaalien jälkeen aloittamaan kunnan strategiasuunnittelun hyvästä tilanteesta. Kunnan järjestämät peruspalvelut ovat suhteellisen hyvässä kunnossa. Sivistyspalveluita järjestetään merkittävältä osalta lakisääteiset vähimmäisvaatimukset ylittäen. Teknisen toimen ja yleishallinnon palveluita kyetään järjestämään riittävästi. Kunnan talous on tasapainossa, eikä suurta investointivelkaa ole. Kunta on velaton. Kuntakonsernin yritysten sekä toiminnassa että talouden tasapainossa on kehitettävää.

Lähitulevaisuudessa kunnan sekä tulo- että menopuolelle on odotettavissa merkittäviä haasteita. Tulopuolella Talousarvion 2025 perustella kunta saa n. 206 000 euroa valtionosuuksia. Jos siitä oikaistaan pois työllisyyspalveluiden järjestämisestä Mikkeliin suoraan päältä maksettavat 265 000 euroa, jää kunnalle jo kuluvana vuonna negatiivinen -59 000 euroa valtion rahoitusta itse tuottamiensa palveluiden järjestämiseen.

Valtionosuusuudistuksessa, jonka toimeenpano on siirtynyt näillä näkymin vuoden 2027 alkuun, odotettavissa on lisää heikennyksiä valtionosuuksiin, muun ohessa saaristolaisuuden perusteen ja siirron osana valtionosuuksia maksettavaksi vuoksi. Euromääräisesti merkittävimpana tekijänä olisi väestön iän perusteella jaettavien valtionosuuksien painopisteiden muutokset. Ne lähtökohtaisesti vähentäisivät väestöltään ikääntyvien kuntien, kuten Hirvensalmen valtionosuuksia. Muutosta perusteellaan valtionosuusuudistuksen valmistelussa sillä, että kunnille ei aiheudu enää vanhemmista ikäluokista aikaisemman tavoin kustannuksia, koska sotepalvelut on siirretty hyvinvointialueiden hoidettaviksi. Vielä ei ole varmuutta siitäkään, että voiko valtionosuus jatkossakin olla negatiivinen, eli kärjistään sanoen voiko kunta joutua maksamaan valtiolle siitä, että se saa tuottaa kunnan palveluita. Nykyisessä järjestelmässä negatiiviset valtionosuudet on maksettava valtiolle takaisin, joka lopulta koitui esimerkiksi naapurimme Pertunmaan kohtaloksi. Kun talousarvion mukaan Hirvensalmen valtionosuudet ovat edellä mainittu 206 000 euroa, ja varsin todennäköisesti valtionosuusuudistus ei ole kunnalle suosiollinen, voidaan joutua säädäntöperusteisesti tilanteeseen, että kunnan on maksettava työllisyyspalvelujen järjestämisestä Mikkelin kaupungille mahdollisesti korottuvia

määriä ja toisaalta valtiolle negatiivisten valtionosuuksien muodossa omien palveluidensa järjestämisestä, ellei uudistuksen valmistelussa esitettyä negatiivisen valtionosuuden leikkuria toteuteta.

Verotulojen osalta talousarviossa on ennustettu ohuen myönteistä kehitystä. Tilinpäätösvuonna 2024 verotulot olivat yhteensä 5,26 miljoonaa euroa. Talousarvion 2025 ja taloussuunnitelmien 2026 – 2027, jotka perustuvat mukautetusti Kuntaliiton veroennustekehikkoon, perusteella kunnan kokonaisverotulot olisivat tänä vuonna 5,54 miljoonaa euroa, 5,67 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja 5,8 miljoonaa euroa vuonna 2027. Tällainen kehitys olisi väestönkehitysennusteen osuessa kohdalleen mahdollinen, koska palkankorotusten vuoksi myös verotulot kasvavat. Tällainen sinänsä myönteinen kehityskin olisi kuitenkin varsin todennäköisesti riittämätöntä kattamaan valtionosuuksien suunnitteilla olevia ja vielä mahdollisesti näkymättömissä olevia leikkauksia ja kunnan menojen kasvua.

Kunnan toimintatuottojen puolella merkittävin riskitekijä on sotevuokrien sopimusperusteinen vähentyminen. Etelä-Savon hyvinvointialue on jo esittänyt n. -100 000 euron vähennystä vuokriinsa. Lisäksi sote-aseman määräaikaisen vuokrasopimuksen päättyessä vuonna 2031 vuokria pyrittäneen vuokralaisen osalta neuvottelemaan uudelleen. Vesi-, energia-, ja jätemaksuissa ei ole näillä näkymin merkittävästi korottamisen varaa.

Menopuolella olennaisin kasvu tapahtuu palkkakustannuksissa. Työmarkkinoilla päänavaajana toimineiden vientialojen palkankorotukset ovat 7,8 % seuraavan kolmen vuoden aikana. Kunta-alalla neuvotellaan parhaillaan, sisältyvätkö palkkaohjelman kahden viimeisen vuoden korotukset ko. määrään, vai tulevatko ne vientialojen sopimuksen päälle, kuten palkkaohjelmateksteissä on aikaisemmin sovittu. Vuonna 2025 käytetään 0,8 prosentin suuruinen paikallinen järjestelyerä, jolla edistetään työvoiman saatavuutta nostamalla tehtäväkohtaisia palkkoja ja henkilökohtaisia lisiä. Vuonna 2026 paikallisen erän suuruus on 0,8 prosenttia ja vuonna 2027 paikallisen erän suuruus on 1,2 prosenttia. Eli mikäli tasapainotusta ei löydy, korottuvat kunta-alan palkat jopa noin 10 % seuraavan kolmen vuoden aikana. Kun tilinpäätöksessä 2024 palkkakulut olivat 2,87 miljoonaa euroa, kasvaisivat palkkakustannukset kolmessa vuodessa n. -287 000 euroa. Lisäksi, kun kunta osti ulkopuolisia palveluita n. 2,3 miljoonalla eurolla, tarkoittaisivat esimerkiksi 7,5 % palkankorotukset pelkästään n. -173 000 € lisäkustannuksia ostopalveluihin. Pelkästään palkkakulujen kasvun vaikutus siis voi olla n. -400 000 €, sotevuokrien menetyksen n. -100 000 € kun samanaikaisesti valtionosuudet mahdollisesti nollaantuvat (- 200 000 €) ja verotulojen arvioitu kasvu olisi n. 500 000 €. Tällaisella karkealla laskelmalla merkittävimpien muutosten osalta kunnan talouteen muodostuisi – 200 000 € rahoitusvaje. Kun talousarvion 2025 loppusumma on nyt nollassa, muodostuisi kunnan talous vuosien 2026 ja 2027 aikana näillä muutoksilla noin –200 000 euroa alijäämäiseksi. Ainakin hetkellisesti vajausta voitaneen paikata sijoitustoiminnan tuotoilla, mikäli varainhallinta onnistuu. Lähtökohtaisesti käyttötalouden tulojen ja menojen tasapainoasemaa tulisi kuitenkin tavoitella ilman epävarmuutta sisältäviä sijoitustoiminnan tuottoja.

Vaikeammin euromääräisesti arvioitavia kunnan toimintaan ja talouteen vaikuttavia uudistuksia ovat kuntien työmarkkinatukimaksujen (TMT-maksut) mahdollinen kasvaminen, sotepalveluiden supistamisen vaikutukset kunnan elin- ja pitovoimaan, sote-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuuden toteuttaminen ja in-house yhtiöiden purkamisen seuraukset. Uudistusten seurauksia on haastava nähdä Hirvensalmelle positiivisiksi ainakaan keskipitkällä aikavälillä.

1.6. Kunnan henkilöstö

Kunnassa työskenteli päätoimisesti 70 henkilöä, jossa on 1 htv lisäys vuoteen 2023 verrattuna.

HENKILÖTYÖVUODET V. 2024 JA 2023

	V.2024			v.2023		
	Vakinai- set	Määrä- aik.	Yh- teensä	Vakinai- set	Määrä- aik.	Yh- teensä
YLEISHALLINTO	8,25	0,03	8,28	9,04	0,16	9,20
SIVISTYSLAUTA- KUNTA	25,92	14,79	40,71	25,13	15,5	40,63
TEKNINEN-, RAKEN- NUS	14,07	0,34	14,41	14,17	2,93	17,10
LAUTAKUNTA						
YHTEENSÄ	48,24	15,16	63,40	48,34	18,59	66,93

PÄÄTOIMINEN HENKILÖSTÖ 31.12.2024 JA 31.12.2023

	v.2024			v.2023		
	Vakinai- set	Määrä- aik.	Yh- teensä	Vakinai- set	Määrä- aik.	Yh- teensä
YLEISHALLINTO	8,00	0,00	8,00	9,60	0,00	9,60
SIVISTYSLAUTA- KUNTA	31,00	16,00	47,00	30,40	11,00	41,40
TEKNINEN-, RAKEN- NUS-	15,00	0,00	15,00	15,00	3,00	18,00
LAUTAKUNTA						
YHTEENSÄ	54,00	16,00	70,00	55,00	14,00	69,00

Riskit ja epävarmuustekijät eivät ole muuttuneet joulukuussa 2024 hyväksytyn talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2026 – 2027 arvioinneista. Lähiaikojen kehitystä on arvioitu edellä kohdassa 1.5 arvioitaessa kunnan todennäköistä kehitystä. Valtiovarainministeriön mukaan julkisen talouden ennusteen merkittävimmät riskit liittyvät yleisen talouskehityksen epävarmuuteen. Venäjän hyökkäys Ukrainaan sekä siitä seuranneiden markkinahäiriöiden vaikutukset voivat heijastua edelleen julkiseen talouteen ennustettua enemmän. Ukrainan lisäksi maailmantalouteen häiriöitä aiheuttavia sotia käydään parhaillaan myös Lähi-Idässä ja Sudanissa. Suomen talouskasvu on Euroopan heikoimpien joukossa. Suomelle merkittävien kauppakumppanien, esimerkiksi Saksan, talous kasvaa osaksi Venäjältä tuodun edullisen energian korvaamisen kalliimmalla energialla vuoksi yskähdel-

Riskienarvioinnissa on huomioitava, että tietomme soteuudistuksen 2023 rahoitusmallin käyttöönoton jälkeiseltä ajalta ilman ns. verohäntäitä ovat vielä lyhytaikaiset. Valtion ja alueelliset talousluvut ennustavat korkeintaan kituliasta kasvua. Kukaan ei osaa arvioida TE-uudistuksen vaikutuksia. Useiden ylijäämäisten tilikausien jälkeen taloudellinen asemamme on vakaa. Taloudellinen liikkumavaramme on kuitenkin pieni, koska taloussuunnitelma näyttää lähinnä nollatulosta koko suunnitelmakaudelle 2025-2027.

Sisäinen valvonta on kunnan organisaation omaehtoista toimintaa, jonka tarkoituksena on taloudellisuuden ja tehokkuuden edistäminen, riskien hallinta, omaisuuden ja varojen säilyttäminen ja virheiden sekä väärinkäytösten estäminen ja paljastaminen.

- **Vaikuttavuus ja tuloksellisuus.** Valvonnalla varmistetaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista, tuotteiden ja palvelujen laatua sekä toimintojen taloudellisuutta ja tuottavuutta.

- Toiminnan laillisuus ja johdon ohjeiden noudattaminen. Valvonta turvaa lakien ja asetusten sekä päätösten, sääntöjen ja ohjeiden noudattamisen.

Sisäinen valvonta on riittävää, kun toiminta on organisoitu siten, että se tuottaa kohtuullisen varmuuden tavoitteiden saavuttamisesta. Valvontatoimenpiteiden on oltava taloudellisia ja tehokkaita.

11

Sisäisen valvonnan jakautuminen

Sisäinen valvonta jakaantuu kolmeen osa-alueeseen:

1. sisäiseen tarkkailuun
2. seurantaan ja
3. sisäiseen tarkastukseen

Sisäinen tarkkailu on jatkuvaa toimintaan liittyvien työvaiheiden tai erillisten toimenpiteiden ja varojen käytön valvontaa. Se kuuluu luonnollisena osana palvelujen järjestämiseen. Sisäisestä tarkkailusta vastaa kukin esimies oman vastuualueensa osalta. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan hyväksytyllä tavalla ja tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Seuranta on ennen muuta luottamushenkilöille ja toimielimille kuuluva osa sisäistä valvontaa. Seurannan keskeisiä tehtäviä ovat tavoitteiden ja velvoitteiden asettaminen, raportoinnin toteutuksen valvonta ja tehtyjen päätösten ja raporteissa kuvattujen tulosten vertailu.

Sisäinen tarkastus on sisäisen valvonnan näkyvä osa. Se on aktiivista, järjestelmällistä ja avointa toimintaa. Se on tarkastustarkoituksessa tehtyä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen ensisijaisena kohteena ovat toimintalinjaukset, toimintaperiaatteet, toimintaresurssien käyttö ja tavoitteiden toteuttaminen. Sisäisen valvonnan kokonaisuudesta sisäinen tarkastus on vasta toissijaista.

Tarkastusjärjestelmä koostuu seuraavista kokonaisuuksista:

1. Tarkastuslautakunta
2. Tilintarkastajat
3. Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonta ohjeistetaan säännöillä ja toimintaohjeilla. Keskeiset ohjeet ovat:

- hallintosääntö
- sisäisen valvonnan ohjeet
- konserniohje

Sisäisen valvonnan toimivuudesta koko kuntakonsernissa vastaa kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Toimialajohtajien ja kunnan tytäryhtiöiden johtajien vastuualueelle kuuluu varmistaa omalla toimialallaan sisäisen valvonnan asianmukaisuus annettujen ohjeiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan menettelytapoja

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Viranhaltijapäätökset dokumentoidaan asianhallintaohjelmaan ja viedään tiedoksi sille viranomaiselle, jonka alainen päätöksentekijä on. Toimielin voi käyttää otto-oikeutta viranhaltijapäätöksiin, mutta se on poikkeuksellista.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arviointi

Toimialojen johtajat hoitavat vastuualueittensa sisäisen valvonnan. Talousarviossa taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista, varojen käyttöä ja tuloksellisuutta arvioitiin talousarvion toteutumisraportoinnin yhteydessä neljännesvuosittain. Raportit käsiteltiin lautakunnissa ja kunnanhallituksessa ja vietiin tiedoksi valtuustolle.

Sisäisessä valvonnassa hallinnossa, taloushallinnossa tai toiminnassa ei ilmennyt huomautettavaa. Tilintarkastaja tilikauden aikaisissa tarkastuksissaan tai kunnan tilintarkastuslautakunta ei esittänyt taloushallintoon tai hallintoon liittyviä korjauskehotuksia. Pää- ja osakirjanpidot täsmäytettiin ja täsmäytykset dokumentoitiin kuukausittain. Täsmäytyksissä ei havaittu virheitä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskejä on arvioitu jatkuvasti osana normaalia toimintaa. Toimialat ovat antaneet selontekonsa tilinpäätöstä varten. Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuuttamalla. Johtoryhmä koordinoi riskienhallintatyötä.

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
	ulkoiset	ulkoiset
Toimintatuotot	2 317	2 230
Toimintakulut	-7 391	-6 777
Toimintakate	-5 074	-4 547
Verotulot	5 260	5 541
Valtionosuudet	57	367
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	18	0
Muut rahoitustuotot	582	394
Korkokulut	0	0
Muut rahoituskulut	-1	-99
Vuosikate	841	1 656
Poistot ja arvonalentumiset	-490	-529
Satunnaiset tuotot	0	0
Tilikauden tulos	351	1 127
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden ylijäämä	351	1 127

Kunnan vuoden 2024 tulot kattoivat hyvin menot, velkojen lyhennykset ja poistot. Kunnan talouden voidaan vuosikatteella mitattuna arvioida olleen tasapainossa vuoden 2024 päätteeksi.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	31,3	32,9
Vuosikate/Poistot, %	171,5	313,1
Vuosikate, €/asukas	409	804
Asukasmäärä	2058	2060

Toimintatuotot/toimintakulut % -tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuloilla. Tunnusluvun ollessa 31,3 %, hieman alle kolmannes toimintakuluista katetaan kunnan toimintatuotoilla. Loput jäävät lähinnä veroista ja valtionosuuksista maksettavaksi, koska uutta lainaa ei otettu.

Vuosikate prosenttia poistoista: Jos tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävän. Tunnusluvun arvo oli 171,5 %, joten tulorahoitus oli hyvin riittävää.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Vuosikatteen riittäessä kattamaan poistot, on talous tasapainossa. Vuosikate, n. 841 000 euroa, riitti kattamaan hyvin poistot ja arvonalentumiset n. 491 000 euroa, joten talous on tunnusluvun perusteella tasapainossa.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirrat ja rahoituksen eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirrat. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen erotus osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA

	2024 1 000 €	2023 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	841	1 656
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-310	-1 031
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-858	-398
Rah.osuudet invest.menoihin	78	68
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	326	56
Toiminnan ja investointien rahavirta	77	351
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	12	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-92	-545
Rahoituksen rahavirta	-79	-545
Rahavarojen muutos	-2	-194
Rahavarat 31.12. (1000 €)	11 615	11 617
Rahavarat 1.1. (1000 €)	11 617	11 811

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 €	1974	3465
Investointien tulo-rahoitus, %	107,9	501,5
Laskennallinen lainanhoitokate	-	-
Lainanhoitokate	-	-
Kassan riittävyys, pv	513	583
Asukasmäärä	2058	2060

Toiminnan ja investointien rahavirta ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Jos tunnusluku on negatiivinen, menoja joudutaan kattamaan joko vähentämällä olemassa olevia kassavaroja tai lainanottoa lisäämällä.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli vuonna 2024 n. 77 000 euroa positiivinen ja viimeiseltä viideltä vuodelta tunnusluku on lähes 2 miljoonaa euroa positiivinen.

Investointien tulo-rahoituksen tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet. Tunnusluvun ollessa n. 108 %, on investoinnit rahoitettu kokonaan kunnan tulo-rahoituksella, toisin sanoen velkarahoitusta ei ole tarvittu lainkaan.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenkö päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Kassasta maksut kootaan tuloslaskelman eristä Toimintakulut, valmistus omaan käyttöön, korkokulut ja muut rahoituskulut sekä rahoituslaskelman eristä Investointimenot, antolainojen lisäys ja pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset). Maksuvalmiuden voidaan arvioida olleen vähintään riittävä, 513 päivää, eli noin puolitoistavuotta.

4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

HIRVENSALMEN KUNNAN TASE

VASTAAVAA

2024
1 000 €

2023
1 000 €

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

6

10

Muut pitkävaikutteiset menot

33

33

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

2 276

2 245

Rakennukset

2 102

2 086

Kiinteät rakenteet ja laitteet

2 549

2 626

Koneet ja kalusto

48

48

Enn.maksut ja keskener.hankinnat

80

149

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

1 112

736

Muut lainasaamiset

38

38

Muut saamiset

310

322

1 460

8 554

1 096

8 293

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Muut toimeksiantojen varat

19

19

19

19

19

19

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

0

0

Valmiit tuotteet/Tavarat

1

1

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Lainasaamiset

4

0

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

180

126

Lainasaamiset

0

6

Muut saamiset

25

90

Siirtosaamiset

146

81

351

303

Rahoitusarvopaperit

Osakkeet ja osuudet

950

950

Muut arvopaperit

7 364

7 364

8 314

8 314

Rahat ja pankkisaamiset

3 301

3 303

11 971

11 921

VASTAAVAA YHTEENSÄ 1000 €

20 544

20 233

HIRVENSALMEN KUNNAN TASE**VASTATTAVAA**

	<u>2024</u>		<u>2023</u>
	1 000 €		1 000 €
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	6 131		6 131
Muut omat rahastot	1 673		1 673
Edellisten tilikausien ylijäämä	8 232		7 105
Tilikauden ylijäämä	351		1 127
	<u>16 387</u>	<u>16 387</u>	<u>16 036</u>

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET**VARAUKSET**

Vapaaehtoiset varaukset	1165		1165
		<u>1165</u>	<u>1165</u>

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	891		891
		<u>891</u>	<u>891</u>

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Lahjoitusrahastojen pääomat	32		32
Muut toimeksiantojen pääomat	19		19
	<u>51</u>	<u>51</u>	<u>51</u>

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen			
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	0		0
Saadut ennakot	5		5
Muut velat	641		641
	<u>646</u>		<u>646</u>
Lyhytaikainen			
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	0		0
Saadut ennakot	0		1
Ostovelat	400		457
Muut velat	88		90
Siirtovelat	917		896
	<u>1 405</u>	<u>2 051</u>	<u>1 444</u>

VASTATTAVAA YHTEENSÄ 1000 €

	<u>20 544</u>	<u>20 233</u>
--	---------------	---------------

TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	85,5	85,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	26,9	25,6
Kertynyt yli-/alijäämä (1000 €)	8582	8232
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4170	3996
Lainakanta 31.12. (1000 €)	0	0
Lainat €/asukas	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12. (1000 €)	1467	1794
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	713	871
Lainasaamiset 31.12. (1000 €)	38	38
Asukasmäärä	2058	2060

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 % tai sitä alhaisempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Hirvensalmen kunnan 85,5 % omavaraisuusaste osoittaa vahvaa omavaraisuutta kuntakentässä.

Suhteellinen velkaantuneisuus -% kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Kunnalla on matala suhteellinen velkaantuneisuus, n. 27 % vuoden käyttötuloista.

5. Kunnan kokonaistulot ja -menot

TULOT (ulkoiset)	€	%
	1 000	
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	2 317	27,8
Verotulot	5 260	63,1
Valtionosuudet	57	0,7
Korkotuotot	0	0,0
Muut rahoitustuotot	600	7,2
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	-310	-3,7
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	78	0,9
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	326	3,9
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	12	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	8 340	100,0

MENOT (ulkoiset)	€	%
Varsinainen toiminta	1000	
Toimintakulut	7 391	89,6
- Valmistus omaan käyttöön	0	0,0
Korkokulut	0	0,0
Muut rahoituskulut	1	0,0
Satunnaiset kulut	0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pakollisten varausten muutos	0	0,0
- Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustappiot	0	0,0
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	858	10,4
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0
Oman pääoman vähennykset	0	0
Kokonaismenot yhteensä	8 250	100,0

Laskelmasta voidaan havaita, että kokonaistulot ovat n. 90 tuhatta euroa suuremmat kuin kokonaismenot, joten tulojen ja menojen välinen marginaali on positiivinen, mutta pienehkö.

6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistely konsernitilin- päättökseen Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	8	0
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	2	0
Kuntayhtymät	1	0
Osakkuusyhteisöt	0	3
Yhteensä	11	3

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt

Asunto Oy Liverrys

Asunto Oy Hirvensalmen Pöyrynsakari

Kiinteistö Oy Pöyryntupa

Kiinteistö Oy Hirvensalmen Junnankuja

Kiinteistö Oy Hirvensalmen Keskusrinne

Kiinteistö Oy Hirvensalmen Koivulehto

Asunto Oy Hirvensalmen Itäkaari 10

Kiinteistöosakeyhtiö Tammilehto Oy

Kunnallista liiketoimintaa harj. yht.

Hirvensalmen Vesi Oy

Hirvensalmen Energia Oy

Kuntayhtymät

Etelä-Savon maakuntaliitto

Osakkuusyhteisöt

Asunto Oy Hirvensalmen Koivutie

Asunto Oy Hirvensalmen Pihlajarinne

Asunto Oy Hirvensalmen Pihlajapuisto

Konsernirakenteessa tapahtuneet muutokset

Ei muutoksia.

Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjaus ja valvonta perustuvat kuntalakiin, kunnan hallintosääntöön sekä konserniohjeeseen. Lisäksi tilinpäätöstä varten konserniyhteisöille annetaan tarkemmat ohjeet aikatauluineen.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konsernin ylijäämä oli 487 000 €. Ylijäämä sisältää kunnan ylijäämän. Konsernin tulos on kunnan tulosta suurempi, joten konsernin voidaan arvioida tuottavan lisäarvoa emokunnalle. Useilla

Konserniyhtiöillä on taloudellisia haasteita. Vuokra-asuntojen vuokrausaste on liian matala, joka aiheuttaa niille kannattavuusongelmia. Kun kunnan energia- ja vesi-yhtiöt tuottavat palveluita vuokra-asuntoyhtiöille ja kunnan omistamille, vajaakäytössä oleville liike- ja teollisuuskiinteistöille, on myös niillä taloudellisia haasteita. Lisäksi yhtiöiden osaltaan rahoittama kuntainfrastruktuurin ylläpito vaatii jatkuvaa panostusta. Erityisesti lämpöenergian tuotantokustannuksia olisi saatava laskettua.

Konsernivalvonnan järjestäminen

Konserniyhteisöjen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus.

Konsernivalvonnassa ei ole havaittu olennaisia puutteita tai virheitä. Kunnan omistajapolitiittisten tavoitteiden varmistamiseksi konserniohjausta ja -valvontaa kehitetään kuntalain mukaisesti.

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNITULOSLASKELMA	<u>2024</u>	<u>2023</u>
	<u>1 000 €</u>	<u>1 000 €</u>
Toimintatuotot	3 221	3 177
Toimintakulut	-7 877	-7 465
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappi- osta)	0	0
Toimintakate	-4 656	-4 288
Verotulot	5 247	5 528
Valtionosuudet	57	367
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	20	4
Muut rahoitustuotot	582	395
Korkokulut	-101	-91
Muut rahoituskulut	-3	-99
	498	209
Vuosikate	1 146	1 816
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-656	-706
Arvonalentumiset	0	0
	-656	-706
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	490	1 110
Laskennalliset verot	-3	0
Vähemmistöosuudet	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) 1000 €	487	1 110

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	Kunta	Kunta	Konserni	Konserni
	2024	2023	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	31,3	32,9	40,9	42,6
Vuosikate/Poistot, %	171,5	313,1	174,8	257,2
Vuosikate, €/asukas	409	804	557	882
Asukasmäärä	2058	2060	2058	2060

Toimintatuotot/toimintakulut % -tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuloilla. Tarkasteluvuonna toimintatuotot kattoivat konsernissa n. 41 % toimintakuluista. Loput jäivät veroilla, valtionosuuksilla tai lainoilla katettavaksi. Tunnusluku osoittaa heikentyntä tulorahoitusta, koska vertailuvuonna 2023 noin 43 % toimintakuluista kyettiin kattamaan toimintatuotoilla.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Vuosikatteen riittäessä kattamaan poistot, on talous tasapainossa. Vuosikate prosenttia poistoista: jos tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävän. Tunnusluvun arvo oli 174,8 joten tulorahoitus oli riittävä. Myös konsernin talous on vielä tasapainossa.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2024		2023	
	1 000 €		1 000 €	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 146		1 816	
Satunnaiset erät	0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-310	836	-1 031	785
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-517		-400	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	78		68	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	326	-113	56	-276
Toiminnan ja investointien rahavirta		723		509
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	
Antolainasaamisten vähennykset	12	12	0	0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-334		-320	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-334	0	-320
Oman pääoman muutokset		0		63
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0		87	
Vaihto-omaisuuden muutos	0		0	
Saamisten muutokset	-119		-53	
Korottomien velkojen muutokset	-18	-137	-554	-520
Rahoituksen rahavirta		-459		-777
Rahavarojen muutos		263		-269
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	12 284		12 021	
Rahavarat 1.1.	12 021	263	12 290	-269

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	Kunta	Kunta	Konserni	Konserni
	2024	2023	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, (1000 €)	1974	3465	3329	3643
Investointien tulorahoitus,%	107,9	501,5	260,8	547,1
Laskennallinen lainanhoitokate	-	-	2,7	3,8
Lainanhoitokate	-	-	2,9	4,6
Kassan riittävyys, pv	513	583	508	524
Asukasmäärä	2058	2060	2058	2060

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	<u>2024</u>	<u>2023</u>
	<u>1 000 €</u>	<u>1 000 €</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	6	65
Muut pitkävaikutteiset menot	33	33
	<u>39</u>	<u>98</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 413	2 324
Rakennukset	3 790	3 927
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 550	2 626
Koneet ja kalusto	83	88
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0
Enn.maksut ja keskener.hankinnat	108	149
	<u>8 944</u>	<u>9 114</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	0	0
Muut osakkeet ja osuudet	152	152
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	215	230
	<u>367</u>	<u>382</u>
	9 350	9 594
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	152	119
Lahjoitusrahastojen varat	19	19
	<u>171</u>	<u>138</u>
	171	138
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	24	24
Valmiit tuotteet/Tavarat	1	1
	<u>25</u>	<u>25</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	4	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	513	400
Lainasaamiset	0	6
Muut saamiset	40	103
Siirtosaamiset	153	82
	<u>710</u>	<u>591</u>
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	950	950
Muut arvopaperit	7 364	7 364
	<u>8 314</u>	<u>8 314</u>
Rahat ja pankkisaamiset	<u>3 970</u>	<u>3 707</u>
	13 019	12 637
VASTAAVAA YHTEENSÄ 1000 €	22 540	22 369

VASTATTAVAA	<u>2024</u>	<u>2023</u>
	<u>1 000 €</u>	<u>1 000 €</u>
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	6 131	6 131
Arvonkorotusrahasto	25	25
Muut omat rahastot	1 710	1 710
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 212	6 102
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	487	1 110
	15 565 15 565	15 078 15 078
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	0
	0 0	0 0
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	891	891
	891 891	891 891
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	152	119
Lahjoitusrahastojen pääomat	32	32
Muut toimeksiantojen pääomat	19	19
	203 203	170 170
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	2 210	2 508
Lainat julkisyhteisöiltä	279	321
Saadut ennakot	5	5
Muut velat	1 326	1 326
	3 820	4 160
Lyhytaikainen		
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	400	399
Lainat julkisyhteisöiltä	43	38
Saadut ennakot	10	5
Ostovelat	492	546
Muut velat	107	92
Siirtovelat	946	931
Laskennalliset verovelat	63	59
	2 061 5 881	2 070 6 230
VASTATTAVAA YHTEENSÄ 1000 €	22 540	22 369

TASEEN TUNNUSLUVUT

	Kunta 2024	Kunta 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Omavaraisuusaste, %	85,5	85,0	69,1	67,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	26,9	25,6	68,8	68,6
Kertynyt yli-/alijäämä (1000 €)	8582	8232	7698	7212
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4170	3996	3741	3501
Lainakanta 31.12. (1000 €)	0	0	2932	3266
Lainat €/asukas	0	0	1425	1586
Lainat ja vuokravastuut 31.12. (1000 €)	1467	1794	4401	5061
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	713	871	2138	2457
Lainasaamiset 31.12. (1000 €)	38	38	0	0
Asukasmäärä	2058	2060	2058	2060

7. Keskeiset liitetiedot

Kunnan ja konsernin taloutta kuvaavat liitetiedot on esitetty osiossa D.

8. Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden 2024 tulos ennen tilinpäätössiirtoja osoittaa ylijäämää 350.767,01 euroa.

Kunnanhallitus esittää, että tilikauden ylijäämä kirjataan tilille "Edellisten tilikausien yli-/alijäämä".

Tilinpäätös ei edellytä päätettäväksi erillisiä talouden tasapainotustoimia. Taloudenhoitoa jatketaan suunnitelmallisesti osana talousarviomenettelyä.

B. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1. Käyttötalousosa

1.1 Hallintopalvelut

10 Vaalit

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24T</i>	<i>p-24</i>
MENOT	8 403	17 000	17 866
TULOT	4 363	10 000	12 790
NETTO	4 040	7 000	5 076

Vuonna 2024 oli Presidentinvaalit sekä Euroopan parlamentin vaalit.

Tarkastuslautakunta

11 Tilintarkastus

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	9 025	11 000	9 896
TULOT	0	0	0
NETTO	9 025	11 000	9 896

Tarkastuslautakunta antaa kertomusvuodelta erillisen arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tarkastuskertomuksen.

Kunnanhallitus

13 Yleishallinto

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24+lisät</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	571 335	605 000	585 145
TULOT	119 329	143 040	117 651
NETTO	452 006	461 960	467 494

Yleishallintoon kuuluvat kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, hallintotoimiston, monistuspalveluiden sekä puhelinkeskuksen kustannukset. Lisäksi yleishallinnon tehtäväalueelta maksetaan muun muassa kunnan osuus verotuksen kustannuksista ja jäsenmaksuja.

Valtuuston koko on 17 jäsentä. Valtuutettu Ari Kämpin kuoleman vuoksi valtuusto jatkoi valtuustokauden loppuun asti 16 jäsenenä, koska SDP:llä ei ole varajäsentä. Kunnanvaltuusto kokoontui vuonna 2024 viisi kertaa ja käsitteli 65 asiaa.

Suoritteet:

13 Yleishallinto yhteensä	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
€/asukas brutto	277,35	293,55	284,33
netto	219,42	224,25	227,16

14 Talous- ja kuntasuunnittelu

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	139 320	135 000	125 831
TULOT	474	500	435
NETTO	138 846	134 500	125 396

Talouden ja suunnittelun tehtäväalue on toteuttanut toimintavuoden aikana päätehtävänsä talouden yhteensovittamisen ja sopeuttamisen yleiseen kunnallistalouden kehitykseen

taloussuunnittelun avulla. Valtuuston asettamista talouden hoitoon liittyvistä tavoitteista on pysytty pitämään pääpiirteittäin kiinni. Vuosikate toteutui positiivisena ja sillä pystyttiin kattamaan poistot.

Hallintokunnille on tuotettu kuukausiraportit tavoitteiden mukaisesti kesäkuukausia lukuun ottamatta. Kirjanpidon reaaliaikaisuus on toteutunut.

Taloushallinto on järjestänyt tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen tarvitsemat palvelut.

<u>Suoritteet:</u>	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
Myyntilaskut	2 691	3 000	2 539
Tositteet	7 887	10 000	7 665
Kirjanpidon reaaliaikaisuus, vrk	3	3	3
Henkilöstö	1,5	1,5	1,5
Henkilötyövuodet	1,5	1,5	1,5

15 Henkilöstöhallinto

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	218 993	200 000	218 706
TULOT	21 890	23 000	26 772
NETTO	197 103	177 000	191 934

Henkilöstöhallinto koostuu palkanlaskennasta, työsuojelusta, muusta henkilöstöhallinnosta sekä työpaikkademokratiasta. Palkanlaskenta on vastannut palkanlaskennasta ja sen kehittämisestä.

Muu henkilöstöhallinto sisältää mm. työnantajan henkilöstölleen tarjoaman työterveyshuollon. Hirvensalmen kunta on ostanut työterveyshuollon palvelut Pihlajalinnalta. Sopimus käsittää myös sairaanhoidon. Työterveyshuollon kustannukset olivat arvioitua suuremmat vuonna 2024. Kansaneläkelaitos osallistuu työterveyshuollon kustannuksiin. Henkilöstön virkistys- ja työkyvyn ylläpitoon tähtäävät toimet kuuluvat myös muuhun henkilöstöhallintoon.

Henkilöstöhallinnosta maksetaan myös työpaikkademokratian ja työsuojelun kustannukset. Hirvensalmen kunnassa toimi vuonna 2024 sivutoiminen työsuojelupäällikkö sekä kaksi työsuojeluvaltuutettua.

Henkilöstöhallinnon menojen ylittyminen johtuu kasvaneista ICT- ja työterveyshuollon palvelumaksuista.

Hirvensalmen kunnassa tehdään vuosittain henkilöstötilinpäätös. Siihen on koottu tarkemmat tiedot henkilöstöön liittyvistä asioista.

Suoritteet:

15 Henkilöstöhallinto yhteensä	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
€/asukas brutto	106,31	97,04	106,27
netto	95,68	85,88	93,26

16 Elinkeinoelämän kehittäminen

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	200 935	190 000	177 908
TULOT	23 572	11 300	11 009
NETTO	177 363	178 700	166 898

Kunnan kehittämis- ja elinkeinotoiminnan periaatteet

Hirvensalmen kunta tavoittelee elinkeinorakenteen monipuolistumista, työpaikkaomavaraisuuden vahvistumista ja aluetaloudellista kasvua. Tämä edellyttää yritysten määrällistä kasvua ja toimivien yritysten laajentumista.

Kunta tukee tavoitteita ylläpitämällä ja luomalla yritysten toimintaedellytyksiä ja rakentamalla toimintaympäristöä. Tärkeimpinä asioina pidämme toimivia peruspalveluja kuten päivähoitoa, peruskoulua, terveydenhuoltoa sekä tontti- ja asuntotilannetta. Kunta on tarvittaessa valmis rakentamaan yrityksille toimitiloja.

Painopistealueena ovat kunnassa sijaitseviin luonnonvarojen jalostamiseen ja hyödyntämiseen sekä osaamiseen liittyvät toimialat, kuten puun jatkojalostus, elintarvikkeet ja matkailu sekä vapaa-ajanasutuksen kehittäminen.

Kunta hyödyntää sijaintiaan valtatie 5:n varrella kehittämällä Uutelan aluetta.

Kunta on elinkeinon kehittämisessä vahvasti sitoutunut seudulliseen yhteistyöhön ja kantaa siten vastuunsa seudun kehittämisestä.

Kunta edistää asumisen edellytyksiä koko kunnan alueella. Kunnan tavoitteena on omakotitalo-asuntokannan vahvistuminen ja pysyvän asumisen kehittäminen mm. kaavoittamalla, rakentamalla tietoverkkoa ja kunnallistekniikkaa.

Kuntamarkkinointi nähdään tärkeänä osana koko kunnan kehittämistä.

Toimintalinjat

Yritysten määrällinen kasvu ja toiminnan laajentuminen

Keinoina tavoitteen saavuttamiseksi on haettu uusia yrittäjiä kunnan alueelle, harjoitettu aloittavien yrittäjien neuvontaa, vanhojen yrittäjien markkinointiponnistuksien, innovoinnin ja laajentumisen tukemista sekä toimitilojen tarjontaa ja välitystä.

Uusia yrityksiä Hirvensalmelle perustettiin vuonna 2024 7 kappaletta. Lisäksi tiedossa on kaksi muualta siirtynyttä yritystä. Lopettaneita oli 12 kappaletta. Perustetuista 4 oli osakeyhtiöitä. Lopettaneet olivat yhtä lukuun ottamatta yksityisiä elinkeinonharjoittajia.

Yhteistyökumppaneina yritysneuvonnassa olivat Mikkelin uusyrityskeskus ja Miksei Oy. Yritysrahoituksessa kumppaneina olivat ELY ja Veej`jakaja - Leader sekä Itä-Suomen kalatalous-Leader. Yhdessä yhteistyökumppanien kanssa tehtiin myös toimenpiteitä yritystoiminnan jatkajien etsimisessä.

Kunta osallistui Miksei Oy:n yritysten toiminnan laajentamista tukeviin kehittämis- ja markkinointihankkeisiin.

Yritysten markkinointia tuettiin Hirvensalmi 2024 -lehden ja nettisivujen palveluhakemiston avulla.

Toimitilat ja toimintaympäristö

Toimitilojen vuokrausaste oli alkuvuonna heikko, mutta parani vuoden kuluessa. Uutelassa aloitti toimintansa Supertek Oy, joka vuokrasi reilun 200 m² toimitilan. Entiset karting-hallin tilat Otavantiellä vuokrattiin Frozen Dried Nature Oy:lle. Kissakoskella ei ollut enää vapaita vuokratiloja. Valmistukseen sopivia tuotantotiloja oli kunnassa vuokraamatta Uutelan hallin Mäntyharjun puoleinen osa. Lisäksi entinen Aten Marja-Aitan myymälä oli vuokraamatta.

Toimitiloja ja liiketontteja markkinoitiin nettisivustolla. Uutelan ja Otavantien tontteja markkinoitiin myös tienvarsikyltein ja eri lehdissä.

Haapaniemen alueen kehittämisestä Etelä-Savon maakuntaliiton Mokra- rahoituksella tehty esiselvityshanke saatiin päätökseen helmikuussa. Hankkeen toteutti Ramboll Oy.

Matkailu

Matkailutoimialan kehitystä vauhditettiin markkinointiponnistuksin. Hirvensalmi 2024 -lehden painos oli 12 000 kappaletta. Lehdestä tehtiin laaja postijakelu kuntalaisille. Keväällä ja kesällä toteutettiin yhdessä Hirvensalmelainen -lehden kanssa kesäasukasnumerot, joissa tuotiin kuntaa esiin. Kunta on perinteisesti osallistunut eri messuille yhteisosastoilla. Tammikuussa osallistuttiin Matka 2024 messuille. Kunta toteutti Mikkelin seudun yhteisosaston Omamökkimessuille maaliskuussa. Matkailun kehittämisen pääasiallisena yhteistyökumppanina toimi MSM ry. Yhdessä MSM ry:n kanssa toteutettiin seutuesite. Kunta osallistui matkailun markkinointihankkeisiin esim. Visit-Saimaa 2.5 ja mm. ruokamatkailua edistävään D.O. Saimaa- hankkeeseen. Kunta tuki Hirvensalmella järjestettäviä tapahtumia mm. lehtimainoksia sekä Sanoma Median kanssa toteutetulla soimenostokampanjalla.

Vapaa-ajan asutus

Vapaa-ajan asukkaiden tarpeet ovat pitkälti samat kuin kuntalaisten ja matkailijoidenkin ja matkailumateriaali on alun perin suunniteltu palvelemaan myös mökkiläisiä. Vuoden 2024 lehdessä nostettiin esiin kunnassa olevia palveluja, erityisenä painotuksena olivat runsaat kahvila- ja ravintolapalvelut. Vapaa-ajan asukkaille tuotiin esiin myös mahdollisuutta vapaa-ajan asunnon käyttötarkoituksen muutokseen vakituisiksi asunnoksi.

Kunta osallistui Laiturilla 3 – vapaa-ajan asutuksen energiankulutus ja hiilijalanjälki - hankkeeseen.

Tontit ja asuminen

Rakentaminen Suomessa oli poikkeuksellisen syvässä lamassa vuonna 2024. Tonttimyynti ja rakentaminen oli vähäistä myös Hirvensalmella. Hirvensalmi oli kuitenkin sen tuntevien keskuudessa kiinnostava muuttokohde. Muuttoliike oli 24 henkeä positiivinen. Muuttajat ovat perinteisesti tulleet Mikkelistä ja pääkaupunkiseudulta.

Vapaa-ajan asukkaille tehdyn tutkimuksen mukaan

69 % voisi harkita Hirvensalmea vakituisesti asuinpaikaksi ja heissä on suuri muuttajapotentiaali.

Kunnassa omakotitalotontteja oli tarjolla Urmaslahdessa, Lahnaniemellä ja kirkonkylällä. Syväsmäen kyläkaava vanheni, eikä sinne voi enää myöntää rakennuslupaa.

Tontteja ja asuntoja markkinoitiin netissä sekä Mikkelin seudun sekä Etelä-Suomen eri medioissa kevään ja syksyn kuluessa. Kampanjointia tehtiin mm. Helsingin sanomien paikallisissa lehdissä kuten HS Vantaassa. Tonttinäyttöjä oli kuitenkin vain muutamia.

Asumista haja-asutusalueilla tuettiin osallistumalla lehtien jakelun kustannuksiin.

Kuntamarkkinointi

Kuntamarkkinoinnilla tuettiin muita toimintalinjoja ja Hirvensalmen tunnettuutta yleensä.

Kunnan markkinointiteemana oli Hirvensalmi - elämää ja enemmän.

Alateemana pyrittiin tuomaan esiin kunnan keveää verotusta ja toimivia palveluita kuten peruskoulua.

Kunnan näkyvyys mediassa oli vuonna 2024 totutun erinomainen.

Vain elämää tv-sarja keräsi parhaimmillaan lähes miljoonayleisön.

Satulinna ansaitseekin jälleen suurkiitoksen.

Mainostettiin kuntaa pause ad kampanjalla Vain elämää sarjan jaksoissa Ruudussa. Osallistuttiin Suomen kylät ry:n toteuttamaan Somevaikuttajat kylässä kampanjaan.

Tehtiin perinteinen matkailulehti.

Hirvensalmi 2024 -lehden painos oli 12000 kappaletta.

Lehti on saanut vakiintuneen mainostajakunnan. Saadun palautteen mukaan lehti on laadukas ja tavoittaa kohderyhmän hyvin.

Markkinoitiin kuntaa Mikkelin seudun ja Etelä-Suomen medioissa yksin ja yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Keväällä kunta osallistui kahteen Hirvensalmelainen -lehden kesäasukasnumeroon.

Hirvensalmen lintu- ja maisemateemainen kassi sai messuilla hyvän vastaanoton. Muista markkinointimateriaaleista mainittakoon linnunpöntöt, retropipot, heijastavat pehmohirvet sekä muikkuavaimenperät.

Suoritteet:

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
Henkilöstö	1	1	1
Messuosastot	3	4	2
Messuvierailut	1	1	1
Osastoja tapahtumissa	0	1	0
Omat hankkeet	1		1
Toimitilojen vuokrausaste %	97	85	85

30 Maaseututoimi

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	16 343	24 000	14 302
TULOT	0	0	0
NETTO	16 343	24 000	14 302

Maaseutuhallinnon järjestämisvastuu on Mikkelin kaupungilla. Mikkelin kaupunki vastaa maaseutuelinkeinoviranomaistehtävistä Hirvensalmen, Kangasniemen, Mäntyharjun, Pertunmaan, Piekämäen ja Puumalan kunnissa.

Maaseututoimen tehtäväkokonaisuus muodostui maaseututoimesta ja saariston elinkeinojen kehittämisestä. Maaseututoimi piti sisällään hallintotehtävät ja kunnan omaehtoiset maatilatalouden kehittämistehtävät.

32 Saariston elinolojen kehittäminen

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	1 450	5 000	2 235
TULOT	0	0	0
NETTO	1 450	5 000	2 235

Toiminta kohdentui vakiintuneen käytännön mukaan saaristotalouksien asiointimatkakustannusten korvaamiseen ja hydrokopteriavustuksiin. Kunta on tukenut saariston vakituisten talouksien vesitse suorittamia asiointimatkoja. Kelirikkoliikenteessä käytettävän hydrokopterin ylläpitoa avustettiin aiempien vuosien tapaan.

42 Sosiaali- ja terveystaloudet

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	-1 060 243	115 000	66 593
TULOT	148 852	113 500	99 532
NETTO	-1 209 095	1 500	-32 939

Sosiaali- ja terveystaloudet muodostuvat sosiaali- ja terveystalouksien lisäksi maahanmuuttajatyöstä, vanhus- ja vammaisneuvostosta ja vauvarahasta.

Maahanmuuttajatyö:

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
menot	126 369	111 400	62 326
tulot	146 452	113 500	97 132
netto	-20 083	2 100	-34 805

Vuoden 2023 alusta alkaen kotoutumislain mukaan kunnan on huolehdittava maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Kunnassa on oma maahanmuuttokoordinaattori. Hirvensalmen kunta vastaanottaa kiintiöpakolaisia ja kuntaan on muuttanut myös tilapäisen suojelun perusteella kotikunnan saaneita henkilöitä. Kunnassa asuu myös työperäisiä ja perhesuhteiden perusteella kuntaan muuttaneita ulkomaan kansalaisia. Hirvensalmen kunta järjestää kotoutumisen edistämiseksi annetun lain mukaiset toimenpiteet ja palvelut maahanmuuttajille sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

44 Toimeentuloturva

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	375 096	355 000	270 834
TULOT	28 900	15 000	22 258
NETTO	346 196	340 000	233 576

Sisältää työllistämisen edistämisen, lasten kotihoidon tuen ja työmarkkinatuen kuntaosuuden.

Työllistämisen edistäminen:

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
menot	154 576	155 000	89 804
tulot	28 900	15 000	37 258
netto	125 676	140 000	52 546

Työllistämisen edistämiseksi tehtiin aktivointitoimenpiteitä (työ, palkkatukityö, työkokeilu, kuntouttava työtoiminta). Nuoria palkattiin kesätöihin 8 henkilöä ja lisäksi myönnettiin kesätyöseteleitä 4 kappaletta. Työsuunnittelijan työpanoksesta 50 % kohdistui virkatehtäviin Mikkelin seudun työllisyyden edistämisen kuntakokeiluissa.

1.2. Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta vastaa perusopetuksesta, taiteen perusopetuksesta, aikuiskoulutuksesta, kirjastotoimesta, varhaiskasvatuksesta sekä vapaa-aikapalveluista.

Sivistystoimi yhteensä:

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24+lisät</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	4 096 262	4 122 550	4 136 322
TULOT	271 412	193 900	247 008
NETTO	3 824 850	3 928 650	3 889 314

20 Perusopetus

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24+lisät</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	2 665 484	2 660 443	2 693 978
TULOT	194 396	148 500	174 863
NETTO	2 471 088	2 511 943	2 519 115

Hirvensalmen kunnassa perusopetuslain mukaista opetusta annetaan Elomaan koululla vuosiluokille 1–9 ja Lahnaniemen koululla vuosiluokille 1–6. Lisäksi molemmissa kouluissa annetaan esiopetusta. Koulujen toiminnan tavoitteet ja pääperusteet määrätään kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa. Opetussuunnitelman pohjalta valmistellaan vuosittaiset koulukohtaiset lukuvuosisuunnitelmat, jotka sivistyslautakunta hyväksyy.

Toimintavuoden 2024 toimintaa arvioitaessa tarkastelu tulee tehdä taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden pohjalta. Perusopetuslainsäädännössä määrätyn yleissivistävän koulutuksen antaminen on perusopetuksen päätehtävä. Annetun koulutuksen tavoitteena on turvata riittävä tietojen ja taitojen saanti jatko-opintoja varten sekä luoda edellytykset suotuisalle sosiaaliselle kasvulle. Hirvensalmella perusopetuksen pysyväistavoitteena on:

Kehittää ja ylläpitää opetusjärjestelyitä, toimintamalleja ja tukitoimia, joilla voidaan saavuttaa 100 % taso jatko-opintokelpoisuuden sekä jatko-opiskelupaikan saavuttamisessa ja näin turvata perusopetuksen päättävillä nuorilla mahdollisuus yhteiskunnan täysimääräiseen jäsenyyteen sekä ehkäistä olennaisilta osin nuorten syrjäytymistä.

Suunnitelmakauden 2024–2026 keskeisenä tavoitteena on lisäksi passiivisen elämäntavan torjuminen sekä fyysisen aktiivisuuden edistäminen. Tavoitteet ja toimenpiteet lasten ja nuorten lukutaidon ja lukuharrastuksen tukemiseksi jatkuivat edelleen myös vuoden 2024 kärkitavoitteena. Lukuharrastuksen tuella pyrittiin tukemaan lukutaidon monipuolista kehittämistä ja tukemaan lapsia ja nuoria opiskeluedellytysten kehittämisessä tältä osin. Osana lukutaidon kehittämistä nähdään tärkeänä osana medialukutaidon kehittäminen sekä erilaisen informaatioteknologian ja informaatiovaikuttamisen tunnistamisen haasteisiin valmistautumisen kehittäminen.

Taloussuunnitelmakauden keskeinen kysymys on perusopetuksen palveluiden järjestäminen ja toiminnan organisointi merkittävien kustannusnousujen ja niukkenevan rahoituksen tilanteessa siten, että itse kasvatus ja opetus kyetään toteuttamaan edelleen laadukkaasti.

Toimintavuoden 2024 työtä suunniteltaessa keskitytään erityisesti seuraaviin osa-alueisiin:

1. Toiminnallisten muutosten valmistelu siten, että ne ovat toteutettavissa täysimääräisesti vuonna 2025 taloudellisten reunaehtojen puitteissa.
2. Koulujen toimintatapojen kehittäminen oppilaiden osallisuutta ja kokonaisvaltaista aktiivisuutta edistävään ja passiivista elämäntapaa torjuvaan suuntaan. Erityisesti huomioitava sekä globaalin, että kansallisen tilanteen vaikutukset lasten ja nuorten hyvinvointiin sekä myös oppimiseen ja sosiaaliseen kehitykseen ja yhteiskunnalliseen sekä yksilölliseen henkiseen kriisinsietokykyyn.

Vuoden 2024 toiminta toteutui yllä olevien osa-alueiden osalta pääosin suunnitellusti. Toiminnallisten muutosten valmistelu käynnistyi, mutta valmistelun loppuun saattaminen, päätöksenteko ja täysimääräinen toteuttaminen siirtyi seuraavalle toimintakaudella.

Talouden näkökulmasta perusopetuksen vuosi 2024 toteutui itse opetustoiminnan osalta taloussuunnitelman mukaisesti. Koulujen talouden bruttototeuma oli 98,87 % kustannusten ollessa noin 22000 € arvioitua pienemmät. Kokonaisuudessaan perusopetuksen bruttototeuma oli kuitenkin 101,26 % ja nettototeuma 100,29 %. Euromääräistä ylitystä tuli perusopetuksen osalta kaikkiaan 33500 € (brutto) ja 7200 € (netto). Ylitys koostui asiakaspalveluiden ostoista kunnilta ja valtiolta. Näiden kustannukset olivat noin 37000 € arvioitua suuremmat. Pääosa edellisestä koostui kuntien peruspalveluiden rahoitukseen liittyvän valtion kotikuntakorvausjärjestelmän kustannuksista.

<u>Suoritteet:</u>	<i>Tp -23</i>	<i>Ta -24</i>	<i>Tp -24</i>
Koulutoimen hallinto			
€/oppilas	306	288	229
yhteensä	46 532	42 380	34 978
Yleisopetus			
€/oppilas	14 475	14 648	14 063
yhteensä	2 200 333	2 153 263	2 151 602
Erityisopetus			
yhteensä	128 962	142 750	148 269
Valmistava opetus			
yhteensä	21 799	67 650	28 237
Hankkeet			
yhteensä	36 877	17 400	13 391
Iltapäivätoiminta	31 579	42 000	33 639
Perusopetus yhteensä*)			
oppilaat	152	147	153
€/oppilas	17 536	17 145	17 608
yhteensä	2 665 484	2 660 443	2 693 978

*) Sisältää myös, maahanmuuttajille suunnatun perusopetukseen valmistavan opetuksen kulut sekä perusopetuksen hankkeiden kulut.

21 Taiteen perusopetus

	<i>Tp -23</i>	<i>Ta -24</i>	<i>Tp -24</i>
MENOT	7 118	12 000	3 796
TULOT	0	0	0
NETTO	7 118	12 000	3 796

Taloussuunnitelman mukaisesti vuonna 2024 jatkettiin Mikkelin musiikkiopiston opetuskustannusten korvaamista hirvensalmelaisten opiskelijoiden osalta.

22 Aikuiskoulutus

	<i>Tp -23</i>	<i>Ta -24</i>	<i>Tp -24</i>
MENOT	31 412	40 000	31 801
TULOT	0	0	0
NETTO	31 412	40 000	31 801

Mikkelin kaupungin ja Hirvensalmen kunnan välisen sopimuksen mukaisesti Mikkelin kansalaisopisto järjestää Hirvensalmen kunnan puolesta vapaan sivistystyön periaatteiden (laki vapaasta sivistystyöstä 1998/632, asetus vapaasta sivistystyöstä 1998/805) mukaista yleissivistävää ja ammatillista koulutusta sekä alansa muuta koulutustoimintaa. Lisäksi tehtävänä on järjestää koulutus-tehtävää tukevaa ja siihen läheisesti liittyvää palvelu- ja kehittämistoimintaa. Mikkelin kaupungin ja

Hirvensalmen kunnan välisen sopimuksen mukaisesti Hirvensalmen kunta maksaa Hirvensalmen kunnan valtionosuuden perusteena olevien tuntien osalta opiston toiminnasta vuosittaisena mak-suosuutena ylläpitäjäkunnalle eli Mikkelin kaupungille maksun, joka saadaan kun opiston tilivuoden menoista vähennetään opistolle tilivuonna kertyneet valtionosuudet ja kurssimaksut ja näin saatu erotus eli nettomeno jaetaan opiston tilivuoden aikana järjestämien kaikkien tuntien yhteismäärällä. Näin tulokseksi saatu nettotuntihinta (euroa/tunti) kerrotaan opiston Hirvensalmen kunnan valtion- osuuden perusteena olevalla tuntimäärällä.

<u>Suoritteet:</u>	Tp -23	Ta -24	Tp -24
Opetustunteja	720		693
€/opetustunti	43,63		45,89

23 Kirjastotoimi

	Tp -23	Ta -24	Tp -24
MENOT	141 282	143 700	140 869
TULOT	581	0	535
NETTO	141 282	143 700	140 334

Mikkelin kaupungin ja Hirvensalmen kunnan välisen yhteistoimintasopimuksen mukaan seutukir- jastona toimiva Mikkelin kaupunginkirjasto tuottaa Hirvensalmen kirjastopalvelut Hirvensalmen kir- jaston toimiessa lähikirjastona. Osapuolet ovat sitoutuneet sopimuksella kehittämään Hirvensal- men kirjastopalveluja opetusministeriön kulloinkin voimassa olevien kirjastostrategioitten linjausten mukaisesti sekä anomaan opetusministeriöllä mahdollisesti vuosittain käytössä olevasta yleisten kirjastojen kehittämiseen tarkoitettu erityismääräraha avustuksia Hirvensalmen kirjaston ke- hittämishankkeisiin.

<u>Suoritteet:</u>	Tp -23	Ta -24	Tp-24
Aukiolotunnit, palvelu			1518
Aukiolotunnit, omatoimi			2707
Lainaus	25 388		27 823
Kirjastokäynnit	14 567		20 644

24 Varhaiskasvatus

	Tp-23	Ta-24	Tp-24
MENOT	871 552	909 807	897 919
TULOT	35 004	16 400	29 815
NETTO	836 518	893 407	868 104

Varhaiskasvatus on kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Se on tavoitteellista ja suunnitelmallista lasten kehitystä ja oppimista tukevaa toimintaa. Varhais- kasvatuksen tehtävä on edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatusta järjestettiin vuonna 2024 vuoropäiväkotit Ompussa, Lah- naniemen ryhmiksessä sekä perhepäivähoidossa. Lisäksi esikouluikäisten täydentävää varhais- kasvatusta toteutettiin koulujen tiloissa omissa ryhmissään.

Taloussuunnitelmakauden keskeisiä kysymyksiä olivat:

1. Kolmiportaisen tuen käytäntöjen jalkauttaminen työntekijöille sekä siinä osaamisen vahvistaminen
2. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluiden saatavuuden haasteisiin vastaaminen
3. Henkisen kriisinsietokyvyn vahvistaminen ja ylläpitäminen sekä turvallisuusasiat.

Lapsen tuen asiat sisältyivät uudella tavalla syksyllä 2022 päivitettyyn kunnan varhaiskasvatus- suunnitelmaan. Lapsen tuen asioihin on perehdytty ja koulutauduttu. Saatua tietoa on jaettu

varhaiskasvatuksen työntekijöille. Lasten ja nuorten Etelä-Savon hankkeen kautta saatiin myös hyvää koulutusta tähän teemaan sekä kehitettyä hyviä työkaluja arkeen.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden valtakunnalliset haasteet näkyivät toimintavuoden aikana myös Hirvensalmella. Vuoden 2024 aikana rekrytoinnissa kuitenkin onnistuttiin. Yhdistettyyn varhaiskasvatuksen opettajan/varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävään saatiin rekrytoidua työntekijä.

Varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön sähköinen turvallisuussuunnitelma ja työntekijöiden kanssa on myös muilta osin käyty läpiturvallisuuteen ja poikkeusolojen toimintaan liittyviä asioita. Myös henkilöstön ensiaputaidot on päivitetty.

Varhaiskasvatuksen talousarvio toteutui taloussuunnitelman puitteissa. Suoritteissa vuoropäiväkodin kohdalla on huomioitu myös kirkonkylän esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen menot samoin kuin ryhmäperhepäivähoidon kohdalla on huomioitu Lahnaniemen esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen menot.

<u>Suoritteet:</u>	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
Vuoropäiväkoti			
hoitopäiviä	6 196	6 597	5 910
hvp/netto	99,10	89,50	110,84
Perhepäivähoito			
hoitopäiviä	1 029	995	887
hvp/netto	47,65	78,88	63,55
Ryhmäperhepäivähoito			
hoitopäiviä	1 893	2 800	1 670
hvp/netto	62,95	35,77	62,62

25 Vapaa-aikapalvelut

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24+lisät</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	379 414	356 600	367 958
TULOT	41 982	29 000	41 795
NETTO	337 432	327 600	326 163

Vapaa-aikapalveluiden visio:

Kunnan tarjoamat vapaa-aikapalvelut tukevat käyttäjiensä sosiaalista, henkistä ja fyysistä hyvinvointia.

Vapaa-aikapalveluiden toiminta-ajatus:

Kunnan tarjoamat vapaa-aikapalvelut tuotetaan kustannustehokkaasti käyttäjätahojen toiveet huomioiden. Vapaa-aikapalvelut ottavat huomioon kaikki ikäryhmät ja palveluita tuotetaan yhteistyössä eri tahojen kanssa myönteisten vaikutusten aikaansaamiseksi.

Kulttuuritoimi

Kunnassa on Ahti Karjalaisen kotimuseo Lepola ja Pitäjätupa-museo. Pitäjätupa-museossa on Ahti Karjalaisen elämäntyö -näyttely ja Hirvensalmi-seuran kotiseutumuseon näyttely Luonnon kauneus ainainen. Lisäksi Pitäjätupa-museossa on Ahti koulussa -näyttely. Vuonna 2024 Pitäjätuvalla kävi 238 henkilöä ja Lepolassa 258 henkilöä, museoissa yhteensä 496 kävijää.

Lasten kulttuuritoimintaa on koordinoitu kulttuurikeskus Verson toiminnalla. Verso on toteuttanut mm. kirjastolla satutuokioita, ylä- ja alakoululaisille taidetyöpajoja ja esityksiä varhaiskasvatuksessa. Verso järjesti Pitäjätupamuseolla perhepäivän Tervaleppäjuhlien yhteydessä, jossa

ohjelmassa oli valokuvaseinä Green Screen-tekniikalla. Verson tilaisuuksia oli vuonna 2024 Hirvensalmella 27 kappaletta ja niihin osallistui yhteensä 246 lasta ja 60 aikuista.

Vapaa-aikapalveluiden toimesta järjestettiin kuntalaisten teatterimatka Mikkelin Teatteriin, johon osallistui 33 henkilöä. Vapaa-aikapalvelut järjesti toimintaa heinäkuun Tervaleppäjuhlilla mm. nuorisotilassa ja Roosin rannassa. Elokuussa urheilukentän ympäristössä järjestettiin vapaa-aikapalveluiden, maahanmuuttopalveluiden ja paikallisten yhdistysten toimesta harrastusmessut, jossa paikalliset yhdistykset esittelivät toimintaansa kuntalaisille. Yhdistyksiä oli paikalla 11 ja kävijöitä tapahtumassa noin 100. Vapaa-aikapalvelut järjesti lokakuussa yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa Seniorimessut Elomaan koululla. Messuilla oli 25 näytteilleasettajaa ja noin 100 kävijää. Kunta osallistui vuoden aikana Etelä-Savon kuntien kulttuuriverkoston toimintaan ja Maakuntaliiton hallinnoimaan Kulttuuri Itää -hankkeeseen.

Kulttuuristipendi myönnettiin vuonna 2024 Pia Kiiliäiselle.

Hirvensalmella jatkettiin kevät- ja syyslukukaudella Harrastamisen Suomen mallin kerhotoimintaa, jonka tarkoituksena on järjestää koululaisille maksutonta harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä. Toimintaa koordinoivat yhteistyössä koulu ja vapaa-aikatoimi. Toiminnan järjestäjinä toimivat paikalliset yhdistykset ja Elomaan koulun henkilökunta. Harrastamisen mallin kerhoja järjestettiin viisi: käsityökerho, kalastuskerho, liikuntakerho, kokkikerho ja pelikerho. Kerhotoimintaan osallistui yhteensä 37 oppilasta.

Suoritteet:

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
Museoiden kävijämäärät	457	300	496

Liikuntapalvelut

Keskeinen toimintamuoto liikuntapalveluissa on ollut terveysliikunta.

Kunnassa on sisäliikuntaan muun muassa kuntosali, Elomaan koulun liikuntasali, kiipeilyseinä ja Seuratalon sali sekä toiminnallinen tila. Kuntosalin käyttäjiä oli vuonna 2024 274 henkilöä. Ulkoliikuntapaikkoja ovat muun muassa urheilukenttä ja sen yhteydessä oleva frisbeegolfrata ja valaistu pururata. Elomaan koulun läheisyydestä löytyvät myös kesäisin tenniskentät ja hiekkatekonurmi sekä talvella kaukalo.

Perinteinen valokuvasuunnistus järjestettiin sekä keväällä että syksyllä, yhteenlaskettu osallistujamäärä näissä oli yhteensä 170. Kuntalaisille avoimia hyvinvointipäiviä (mm. kehonkoostumus- ja puristusvoimamittauksia) järjestettiin helmikuussa (27 osallistujaa) ja lokakuussa (33 osallistujaa). Lapsille järjestettiin kesäkuussa uimakoulu Mikkelin Rantakeitaalla, johon osallistui 12 lasta. Liikuntapalvelut järjestivät yhdessä koulujen kanssa koululaisten yleisurheilukilpailut syyskuussa, joihin osallistui noin 100 oppilasta. Koulujen kanssa yhteistyössä järjestettiin Hirvensalmella myös jalkapalloturnaus toukokuussa.

Liikuntapalvelut järjestivät vuonna 2024 mm. avoimia kuntosaliohjauksia, ulkotreenejä ja sauvakävelyjä 20 kertaa, yhteensä näihin osallistui 24 henkilöä. Yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa järjestettiin senioreille ja työikäisille elintapaohjausta niin, että kunta hoiti päävastuun liikunnasta ja hyvinvointialueen tehtävinä olivat elintapaohjauksen muut osa-alueet (mm. lepo, ravinto, mielen hyvinvointi). Elintapaohjauksen asiakkaita oli vuonna 2024 16 henkilöä.

Paikallisille yhdistyksille tarkoitettuja yhdistysiltoja järjestettiin kaksi kappaletta, maaliskuussa ja marraskuussa. Niihin osallistui yhteensä 26 yhdistysten edustajaa.

Urheilustipendeillä palkittiin Laura Manninen ja Tuulia Soikkeli. Hirvensalmen Vuoden liikuttajaksi 2024 valittiin Satu Heino.

Suoritteet:

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
Paikalliset tapahtumat	11/649	5/150	11/589
Uimakoulut	1/15	1/15	1/12
Kuntosalin käyttäjämäärä	238	250	274

Kunta myönsi paikallisille yhdistyksille hyvinvoinnin perus- ja kohdeavustuksia hyvinvointityön eri osa-alueiden toteuttamiseen (liikunta, kulttuuri, nuoriso, kansalaistoiminta ja osallisuus). Kunnassa laadittiin vuosittainen hyvinvointiraportti 2023. Hyvinvointikertomus ja vuosittainen raportointi sisältää laaja-alaisen kuvauksen kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta sekä suunnitelman hyvinvointityön toimenpiteistä. Kunta on osallistunut aktiivisesti verkostotyöhön hyvinvoinnin osalta muiden kuntien ja hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointityötä toteutettiin kunnassa laaja-alaisesti eri hallintokuntien (esim. vapaa-aikapalvelut, varhaiskasvatus, perusopetus, tekninen toimi, työllisyyspalvelut, maa-hanmuuttopalvelut) sekä paikallisten yhdistysten, järjestöjen, yritysten ja asukkaiden kanssa.

Nuorisotyö

Nuorisotoimi on pyrkinyt järjestämään toimintaa kaikenikäisille nuorille niin vapaa-aikana kuin koulupäivänkin aikana. Nuorisotalo Nuokku on ollut auki 2-3 päivänä viikossa. Nuokun lisäksi toimintaa on järjestetty Elomaan koululla, kirjastolla sekä ulkoilumahdollisuuksia hyödyntäen. Nuorisotoimella on liikuntasali- ja kuntosalivuoro ja lisäksi on hyödynnetty ulkoliikuntapaikkoja.

Hirvensalmella on palkattu nuoria kesätöihin periaatteella "Tienaa ja tutustu työelämään". Vuonna 2024 kesätyössä kunnassa oli 8 nuorta.

Nuorisotoimi järjesti ja oli mukana erilaisissa tapahtumissa vuoden aikana. Syksyllä 2024 alkoi koulunuorisotyöhanke, jonka puitteissa koulunuorisotyön kehittäminen alkoi. Koulun tapahtumissa pyrittiin olemaan mukana mahdollisimman paljon, esimerkiksi olemalla mukana discoissa, ja järjestämällä tonttukävely Nuokulle. Nuorisotyöntekijä teki yhteistyötä esimerkiksi tukioppilaiden kanssa.

Koulun tiloihin perustettiin "pikkunuokku", jossa oppilaat voivat käydä viettämässä aikaa nuorisohjaajan kanssa. Lisäksi nuorten osallisuutta lisättiin ottamalla heidät mukaan tilan suunnitteluun mukaan. Välituntiohjelmia oppilaille oli myös syksyn aikana.

Nuorisoneuvosto kokoontui syksyllä 2024 kerran.

Etsivä nuorisotyöntekijä jatkoi työtään syyskuun 2024 loppuun asti, jonka jälkeen palvelu tuli Pertunmaan etsivän nuorisotyöntekijän toimesta. Etsivän nuorisotyöntekijän kanssa nuorisotoimi teki tiivistä yhteistyötä.

Suoritteet:

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
Nuokkukävijät ka/ aukiolokerta	6	10	4

1.3. Tekninen lautakunta

50 Tekninen hallinto

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	237 396	219 312	220 728
TULOT	11 154	7 478	14 125
NETTO	226 242	211 834	206 603

Teknisen hallinnon tehtäväalueina on huolehtia kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta, rakennuttamisesta, kaavoituksesta, joukkoliikenteestä sekä kunnossapito- ja käyttötehtävistä

talorakennuksessa, kunnallistekniikassa, jätehuollossa ja yleisten alueiden ylläpidossa sekä seurata ympäristöpalvelun toimintaa.

Tekninen lautakunta jakaa vuosittain kunnan yksityistieavustukset.

Teknisen hallinnon alainen henkilöstö on vastannut koko teknisen päävastuualueen palveluiden järjestämisestä.

Tekninen lautakunta kokoontui 6 kertaa ja pykälää pöytäkirjaan kertyi 62.

<u>Suoritteet:</u>	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
Tekninen hallinto			
asukkaita	2 060	2 061	2 058
€/asukas, netto	95,46	89,96	89,06
Kutsu- ja linjataksiliikenne			
matkustajaa	926	943	773
€/matka, netto	14,50		19,30

TEKNINEN HALLINTO YHTEENSÄ

€/asukas, netto	109,83	102,78	100,39
-----------------	--------	--------	--------

51 Kiinteistötoimi

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24+lisät</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	1 886 623	1 563 647	1 468 143
TULOT	1 517 159	1 991 973	1 661 080
NETTO	369 464	-428 326	-192 937

Kiinteistötoimi vastaa hallintokuntien kiinteistöteknisistä palveluista, joista peritään hallintokunnilta sopimusvuokraa ja ulkopuolisilta tilavuokria.

Kiinteistönhoidon viikonloppupäivystyksistä sekä varallaoloista on osa ostettu yksityiseltä kiinteistöhoitoyhtiöltä. Varallaolojärjestelmä hoitaa myös vesi- ja energialaitosten päivystykset.

Kiinteistötoimen rakennusten ja osakehuoneistojen neliökustannukset olivat keskimäärin 6,08 €/m² kuukaudessa, kun ne vuonna 2023 olivat 7,58 €/m².

Normaalien kiinteistöjen kunnossapidon lisäksi toimintavuonna tehtiin Kissakosken tehtaan lämmitysjärjestelmän muutos. Elomaan koululle asennettiin varavoimalaitteet. Kunnanviraston pysäköintipaikalle asennettiin lisää sähköautojen latauspisteitä ja tehtiin vuokratilojen korjauksia.

Metsän myyntiä ja hoitoa tehtiin metsätaloussuunnitelman mukaisesti. Palvelut on ostettu paikalliselta Metsänhoitoyhdistykseltä.

<u>Suoritteet:</u>	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24+lisät</i>	<i>Tp-24</i>
Rakennukset, m ²	9 885	9 885	9 440
menot €/m ² /kk	9,65	6,37	6,17
Vuokralle annetut rakennukset, m ²	6 770	6 770	6 662
menot €/m ² /kk	4,64	4,52	4,45
Osakehuoneistot, m ²	3 532	3 532	3 532
menot €/m ² /k	7,42	9,10	8,91
Maa-alueet (metsän hoito ja metsän myynti)			
Metsä ha	580	580	572
menot €/ha	72,18	79,97	42,31
tulot €/ha	495,28	344,83	188,69

52 Liikenneväylät ja yleiset alueet

	Tp-23	Ta-24	Tp-24
MENOT	407 137	395 000	386 332
TULOT	13 071	12 900	12 923
NETTO	394 066	382 100	373 410

Liikennealueet on hoidettu yksityisiä palveluja käyttämällä. Talvikunnossapidosta on tehty eri urakoitsijoiden kanssa uudet kolmivuotiset sopimukset, jotka ovat voimassa 15.4.2027 saakka. Kaavateiden perusparannussuunnittelua jatkettiin.

Puistoalueita, ulkoilureittejä, satamia sekä kunnan kiinteistöjen piha-alueita hoidettiin kunnan omana työnä. Retkisarjamien hoito on ostettu yksityiseltä. Latuverkoston valaistusta jatkettiin.

Yksityisteiden kunnossapitoavustusta myönnettiin 97 yksityistielle, mukana myös jäätiet, avustettavat tiekilometrit yhteensä 235. Avustusta maksettiin keskimäärin 328 € / avustettava tiekilometri. Lauttaliikenteelle maksettiin avustusta vuonna 2024 yhteensä 21 730,85 €.

<u>Suoritteet:</u>	Tp-23	Ta-24	Tp-24
Liikennealueet			
Kaavatiet, m	13 230	13 230	13 230
menot €/metri	10,03	9,20	8,26
Ulkovalaistus			
Kaavatiet, m	11 180	11 180	11 180
menot €/metri	3,70	3,34	3,36
Yksityistieavustukset			
Avustetut km	230	220	235
€/km	335	366	328
Puistot, torit ym.			
Puistot, ha	20	20	20
€/ha, netto	4 911	3 054	5 294
Leikkikentät, kpl	2	2	2
Retkisarjat, kpl	11	11	11

53 Vesi- ja jätehuolto

	Tp-23	Ta-24	Tp-24
MENOT	511 190	495 951	547 523
TULOT	593 291	609 691	652 258
NETTO	-82 100	-113 740	-104 735

Vesi- ja viemärlaitostoiminnan sopimuksista, taloudesta ja laskutuksesta vastaa Hirvensalmen Vesi Oy, joka maksaa kunnalle sopimuksen mukaista vuokraa laitteista ja alueista. Tekninen toimi myy päivittäisen hoitopalvelun Hirvensalmen Vesi Oy:lle.

Jätevedenpuhdistamolle hankittu sakokaivolietteen vastaanottosäiliö asennettiin.

Jätekuljetuksesta on vastannut Lassila & Tikanoja Oyj. Jätteet on toimitettu Metsä-Sairilan jäteasemalle Mikkeliin. Kunnassa on toiminnassa 14 haja-asutusaluetta palvelevaa aluekeräyspistettä, jotka ovat kunnan ylläpitämiä. Aluekeräyspisteisiin liittyneitä kiinteistöjä oli 1 822.

Kirkonkylän aluekeräyspiste on Kangastiellä, jossa on myös laaja hyötyjätteiden vastaanotto, sen hoidosta on sopimus yksityisen yrittäjän kanssa. Tuottajavastuulain mukaiset jäteastiat on sijoitettu Kangastielle sekä S-marketin alueelle. Möhkösen aluekeräyspiste uusittiin syväkeräysastioille.

<u>Suoritteet:</u>	Tp-23	Ta-24	Tp-24
Jätehuolto			
yhdyskuntajätetonnit	504	529	536
menot €/tonni	540	498	574
Aluekeräyspisteet	14	14	14
menot €/piste	11 841	15 987	13 137

54 Kaavoitus ja mittaus

	Tp-23	Ta-24	Tp-24
MENOT	20 481	25 000	22 349
TULOT	4 299	5 500	3 167
NETTO	16 181	19 500	19 182

Tehtiin tarvittavia yleiskaava- ja asemakaavamuutoksia ja käynnistettiin kirkonkylän ranta-alueen kaavoitus. Haapaniemen ideointisuunnitelma maankäytöstä valmistui.

Kunnassa on laadittu kaavoituskatsaus vuodelta 2024, joka julkaistiin paikallislehdessä.

Haja-asutusalueen osoitejärjestelmää on täydennetty.

<u>Suoritteet:</u>	Tp-23	Ta-24	Tp-24
Asukkaita	2 060	2 061	2 058
€/asukas, netto	7,70	9,46	9,05

55 Palvelutoimi

	Tp-23	Ta-24	Tp-24
MENOT	0	5 000	0
TULOT	0	0	0
NETTO	0	5 000	0

60 Rakennustarkastus

	Tp-23	Ta-24	Tp-24
MENOT	196 454	180 000	172 006
TULOT	52 398	57 688	48 920
NETTO	144 056	122 312	123 086

Hirvensalmella rakennusvalvontaviranomaisena toimii rakennuslautakunta, jossa on viisi jäsentä. Rakennuslautakunta valvoo kaavojen toteuttamista, huolehtii rakentamisen yleisestä lainmukaisuudesta sekä vastaa niistä MRL:n mukaisista tehtävistä, joita ei ole viranhaltijoille delegoitu. Rakennusvalvonnassa on käytössä sähköinen Lupapiste.fi -palvelu.

Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025.

Rakennus- ja toimenpidelupia myönnettiin yhteensä 58 kpl. Poikkeamislupia myönnettiin yhteensä 4 kpl. Maisematyölupia/-ilmoituksia myönnettiin yhteensä 9 kpl. Rakennustarkastaja hyväksyi rakentamisen toimenpideilmoituksia 13 kpl.

Rakennuslautakunta kokoontui 5 kertaa ja pykälää pöytäkirjaan kertyi 48.

<u>Suoritteet:</u>	Tp-23	Ta-24	Tp-24
Rakennustarkastus			
Asukkaita	2 060	2 061	2 058
€/asukas, netto	69,93	59,35	59,81
Myönnetty luvat	103	95	71
Suoritettut katselmukset	147	190	139

61 Palo- ja pelastustoimi

	Tp-23	Ta-24	Tp-24
MENOT	0	0	1 359
TULOT	12 986	0	0
NETTO	-12 986	0	1 359

Vuoden 2023 alusta pelastustoimen järjestämisvastuu on siirtynyt Etelä-Savon hyvinvointialueelle.

62 Ympäristönsuojelu

	Tp-23	Ta-24	Tp-24
MENOT	14 833	14 477	15 342
TULOT	0	0	0
NETTO	14 833	14 477	15 342

Mikkelin seudun ympäristölautakunta ja sen alaisuudessa toimiva Ympäristöpalvelut -yksikkö vastaa kuntatason ympäristöterveydenhuollon ja ympäristösuojelun tehtävistä Mikkelissä, Hirvensalmella, Kangasniemellä ja Mäntyharjussa.

Mikkelin seudun ympäristöpalvelut käsitteli Hirvensalmea koskevia ympäristönsuojelun asioita vuonna 2024 seuraavasti:

- ympäristöluvat 1 (yhdistetty ympäristö- ja maa-aineslupa)
- maasto- ja vesiliikennelain mukaiset luvat 1
- meluilmoitukset 2
- maa-ainestarkastukset 3
- jätelakiin perustuvat asiat 20
- kaavalausunnot 5
- ympäristötilan seuranta ja valvonta 8
- aumavarastointi-ilmoitukset 2
- merenkulun ympäristönsuojeluun liittyvät asiat (huvivenesatamat) 3
- luonnonsuojelu 2

Hirvensalmen osalta ympäristönsuojelun kirjallisia asiakassuoritteita kertyi vuonna 2024 yhteensä 52.

63 Ympäristöterveydenhuolto

	<i>Tp-23</i>	<i>Ta-24</i>	<i>Tp-24</i>
MENOT	48 503	68 904	50 251
TULOT	0	0	0
NETTO	48 503	68 904	50 251

Ympäristöterveydenhuollon eri lakien (elintarvikelaki, terveydensuojelulaki, tupakkalaki ja lääkelaki) mukaisia valvontasuunnitelman mukaisia työtehtäviä tehtiin vuonna 2024 Hirvensalmella yhteensä 24 kpl ja valvontasuunnitelman ulkopuolisia tehtäviä 17 kpl. Edellä mainittujen lakien mukaisia ilmoituksia tai hakemuksia ei tullut käsiteltäväksi vuonna 2024.

Eläinlääkintähuollon osalta Hirvensalmelle tehtiin vuonna 2024 yhteensä 81 sairasmatkaa ja hoidettiin 249 pieneläintä. Valvontaeläinlääkärit tekivät Hirvensalmelle 5 eläinsuojelutarkastusta.

2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen talousarviossa (sisältää sisäiset erät ja poistot)

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN TEHTÄVITTÄIN

	MENOT € TA 2024 (+muutokset)	MENOT € TP 2024	TOT.% 2024	TULOT € TA 2024 (+muutokset)	TULOT € TP 2024	TOT.% 2024
10 Vaalit	17 000,00	17 865,98	105,09	10 000,00	12 789,60	127,90
11 Tilintarkastus	11 000,00	9 895,94	89,96	0,00	0,00	0,00
13 Yleishallinto	605 000,00	585 145,00	96,72	143 040,00	117 650,60	82,25
14 Talous- ja kuntasuunn.	135 000,00	125 831,34	93,21	500,00	435,41	87,08
15 Henkilöstöhallinto	200 000,00	218 705,84	109,35	23 000,00	26 772,41	116,40
16 Elinkeinoelämän kehitt.	190 000,00	177 907,58	93,64	11 300,00	11 009,14	97,43
20 Perusopetus	2 660 443,00	2 693 977,90	101,26	148 500,00	174 863,32	117,75
21 Taiteen perusopetus	12 000,00	3 796,00	31,63	0,00	0,00	0,00
22 Aikuiskoulutus	40 000,00	31 801,45	79,50	0,00	0,00	0,00
23 Kirjasto- ja kulttuuritoimi	143 700,00	140 868,92	98,03	0,00	534,97	0,00
24 Varhaiskasvatus	909 807,00	897 919,64	98,69	16 400,00	29 815,54	181,80
25 Vapaa-aikapalvelut	356 600,00	367 957,98	103,19	29 000,00	41 794,52	144,12
30 Maaseututoimi	24 000,00	14 302,00	59,59	0,00	0,00	0,00
32 Saariston elinolojen kehitt.	5 000,00	2 234,51	44,69	0,00	0,00	0,00
42 Sosiaali- ja terv.palvelut	115 000,00	66 592,99	57,91	113 500,00	99 531,54	87,69
44 Toimeentuloturva	355 000,00	270 834,33	76,29	15 000,00	37 258,11	248,39
50 Tekninen hallinto	219 312,00	220 728,01	100,65	7 478,00	14 125,12	188,89
51 Kiinteistötoimi	1 563 647,00	1 468 143,18	93,89	1 991 973,00	1 661 080,44	83,39
52 Liikenneväylät ja yleiset alueet	395 000,00	386 332,45	97,81	12 900,00	12 922,59	100,18
53 Vesi- ja jätehuolto	495 951,00	547 522,59	110,40	609 691,00	652 257,88	106,98
54 Kaavoitus ja mittaus	25 000,00	22 349,07	89,40	5 500,00	3 166,62	57,57
55 Palvelutoimi	5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
60 Rakennustarkastus	180 000,00	172 006,39	95,56	57 688,00	48 920,45	84,80
61 Palo- ja pelastustoimi	0,00	1 358,70	0,00	0,00	0,00	0,00
62 Ympäristönsuojelu	14 477,00	15 341,77	105,97	0,00	0,00	0,00
63 Ympäristötterveydenhuolto	68 904,00	50 250,77	72,93	0,00	0,00	0,00
YHTEENSÄ	8 746 841,00	8 509 670,33	97,29	3 195 470,00	2 944 928,26	92,16

SELVITYS TALOUSARVION YLITYKSISTÄ V. 2024

Tehtäväalue		Ta+muutokset	Käyttö	Ylitys
KÄYTTÖTALOUSOSA				
10 Vaalit	menot	17 000,00	17 865,98	865,98
15 Henkilöstöhallinto	menot	200 000,00	218 705,84	18 705,84
20 Perusopetus	menot	2 660 443,00	2 693 977,90	33 534,90
25 Vapaa-aikapalvelut	menot	356 600,00	367 957,98	11 357,98
50 Tekninen hallinto	menot	219 312,00	220 728,01	1 416,01
53 Vesi- ja jätehuolto	menot	495 951,00	547 522,59	51 571,59
62 Ympäristönsuojelu	menot	14 477,00	15 341,77	864,77
Ylitykset yhteensä €			118 317,07	
INVESTOINTIOSA				
Kunnanhallitus				
Aineeton käyttöomaisuus				
Osakkeet/Sijoitukset oman po:n rahastoon	menot	376 000,00	376 081,00	81,00
Tekninen päävastuualue				
Talonrakennus				
Muu talonrakennus				
Kunnanviraston piha ja latauspisteet	menot	20 000,00	21 310,18	1 310,18
Elinkeinoinvestoinnit				
Kissakosken tehdas, lämmitys	menot	140 000,00	140 811,55	811,55
Julkinen käyttöomaisuus				
Puistot ja muut yleiset alueet	menot	20 000,00	20 526,15	526,15
Tievalaistus	menc	20 000,00	20 178,51	178,51
Ylitykset yhteensä €			2 907,39	

VEROTULOJEN ERITTELY

	<u>TA 2024</u>	<u>TP 2024</u>	<u>YLITYS +</u> <u>ALITUS -</u>	<u>TP 2023</u>
Verotulot				
Kunnan tulovero	2 550 000,00	2 919 752,97	369 752,97	3 313 092,02
Kiinteistövero	1 550 000,00	1 631 817,59	81 817,59	1 450 559,58
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 150 000,00	708 048,49	-441 951,51	777 076,63
Verotulot yhteensä	5 250 000,00	5 259 619,05	9 619,05	5 540 728,23

**VALTIONOSUUDET JA
VEROTULOMENETYSTEN KORVAUS**

	<u>TA+LISÄT</u> <u>2024</u>	<u>TP 2024</u>	<u>YLITYS +</u> <u>ALITUS -</u>	<u>TP 2023</u>
Valtionosuudet	-394 523,00	-391 673,00	2 850,00	-86 638,00
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, mukaan lukien tasaukset	125 734,00	211 533,00	85 799,00	433 619,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuud	-520 257,00	-603 206,00	82 949,00	-520 257,00
Verotulomenetysten korvaus	451 530,00	448 680,00	-2 850,00	454 104,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus yhteensä	57 007,00	57 007,00	0,00	367 466,00

3. Investointiosan toteutuminen talousarviossa

TILIN NIMI	Tp 2023	TA+MUUTOKSET 2024	KÄYTTÖ 31.12.2024	ALITUS -/ YLITYS + €	TOT. %
3 INVESTOINNIT					
81 KUNNANHALLITUS					
8100 KHALL:N KIINTEÄ OMAISUUS					
MENOT	1 163,00	60 000,00	46 763,97	-13 236,03	77,94
TULOT	3 021,90	80 000,00	15 772,18	-64 227,82	19,72
NETTO	-1 858,90	-20 000,00	30 991,79	50 991,79	-154,96
8110 KHALL:N IRTAIN OMAISUUS					
MENOT		20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00
8140 KHALL:N AINEETON OMAISUUS					
MENOT	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8120 KHALL:N ARVOPAPERIT					
MENOT	40 000,00	376 000,00	376 081,00	81,00	100,02
TULOT	0,00	0,00	81,00	81,00	0,00
NETTO	40 000,00	376 000,00	376 000,00	0,00	100,00
82 SIVISTYSLAUTAKUNTA					
8200 KOULUTOIMEN IRTAIN OMAISUUS					
MENOT	8 000,00	10 000,00	8 792,40	-1 207,60	87,92
85 TEKINEN PÄÄVASTUUALUE					
90 TALONRAKENNUS					
8500 TALONRAK. (SIV.TOIMI)					
769 Elomaa/varavoimaimaitteen hankinta					
MENOT		50 000,00	42 712,61	-7 287,39	85,43
TULOT		16 000,00	12 813,78	-3 186,22	80,09
NETTO		34 000,00	29 898,83	-4 101,17	87,94
770 Elomaan koulun pelikenttä -23					
MENOT	17 317,50				
8510 TALONRAKENNUS (TEKN.TOIMI)					
714 Kunnanviraston korjaukset					
MENOT (x) määräraha 8519 Muu talonrak.		50 000,00	47 976,14	-2 023,86	95,95
8519 MUU TALONRAKENNUS					
964 Kunnanvirasto/piha ja latauspisteet					
MENOT	9 762,87	20 000,00	21 310,18	1 310,18	106,55
TULOT		10 000,00	20 000,00	10 000,00	200,00
NETTO		10 000,00	1 310,18	-8 689,82	13,10

	<i>Tp</i> 2023	<i>TA+MUUTOKSET</i> 2024	<i>KÄYTTÖ</i> 31.12.2024	<i>ALITUS - /</i> <i>YLITYS + €</i>	<i>TOT %</i>
8519 MUU TALONRAKENNUS YHTEENSÄ					
MENOT	9 762,87	70 000,00	69 286,32	-713,68	98,98
TULOT		10 000,00	20 000,00	10 000,00	200,00
NETTO		60 000,00	49 286,32	-10 713,68	82,14
8520 ELINKEINOINVESTOINNIT					
858 Kissakosken kalasatama, 3. vaihe					
MENOT	90 281,62				
TULOT	46 758,20				
NETTO	43 523,42				
862 K-koski/kalas/aut.kalanlaj.yks					
MENOT	28 005,00				
TULOT	21 600,00				
NETTO	6 405,00				
874 Kissakosken tehdas -23					
MENOT	3 604,48				
876 Kissakosken tehdas lämmitys -23					
MENOT	859,28	140 000,00	140 811,55	811,55	100,58
TULOT		70 000,00	45 000,00	-25 000,00	64,29
NETTO		70 000,00	95 811,55	25 811,55	136,87
877 Kissakosken tehdas/vesikatto					
MENOT		10 000,00	8 647,74	-1 352,26	86,48
8520 ELINKEINOINVESTOINNIT YHTEENSÄ					
MENOT	122 750,38	150 000,00	149 459,29	-540,71	99,64
TULOT	68 358,20	70 000,00	45 000,00	-25 000,00	64,29
NETTO	54 392,18	80 000,00	104 459,29	24 459,29	130,57
90 TALONRAKENNUS YHTEENSÄ					
MENOT	149 830,75	270 000,00	261 458,22	-8 541,78	96,84
TULOT	68 358,20	96 000,00	77 813,78	-18 186,22	81,06
NETTO	81 472,55	174 000,00	183 644,44	9 644,44	105,54

	<i>Tp</i> 2023	TA+MUUTOKSET 2024	KÄYTTÖ 31.12.2024	ALITUS - / YLITYS + €	TOT %
91 JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS					
8525 LIIKENNEVÄYLÄT					
727 Keskustien rakentaminen					
MENOT	8 537,00		3 670,00		
740 Alinkujan rakentaminen					
MENOT	901,00		2 078,00		
749 Itäkaaren rakentaminen					
MENOT			3 142,97		
884 Ryökkääntien rakentaminen					
MENOT	380,00		2 685,00		
895 Koulutien rakentaminen					
MENOT	5 562,33		6 438,98		
996 Aatontien rakentaminen					
MENOT			6 518,36		
8525 LIIKENNEVÄYLÄT YHTEENSÄ					
MENOT	15 380,33	30 000,00	24 533,31	-5 466,69	81,78
8530 PUISTOT JA YL.ALUEET					
764 Puistot ja yleiset alueet					
MENOT	24 306,17		20 526,15		
8530 PUISTOT JA YL.ALUEET YHTEENSÄ					
MENOT	24 306,17	20 000,00	20 526,15	526,15	102,63
8535 TIEVALAISTUS					
910 Kirkonkylän tievalaistus					
MENOT	23 096,05		1 843,59		
972 Käv.pyör.reitti Satulinnan jatke					
MENOT			18 334,92		
8535 TIEVALAISTUS YHTEENSÄ					
MENOT	23 096,05	20 000,00	20 178,51	178,51	100,89
8540 LIIKUNTA-ALUEET					
968 Ulkoilureitti					
MENOT	6 810,54	10 000,00	9 370,04	-629,96	93,70
971 Padel-kenttä					
MENOT		30 000,00	0,00	-30 000,00	0,00
8540 LIIKUNTA-ALUEET YHTEENSÄ					
MENOT	6 810,54	40 000,00	9 370,04	-30 629,96	23,43
91 JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ					
MENOT	69 593,09	110 000,00	74 608,01	-35 391,99	67,83
TULOT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	69 593,09	110 000,00	74 608,01	-35 391,99	67,83

	<i>Tp</i> 2023	<i>TA+MUUTOKSET</i> 2024	<i>KÄYTTÖ</i> 31.12.2024	<i>ALITUS - /</i> <i>YLITYS + €</i>	<i>TOT.%</i>
92 IRTAIN OMAISUUS					
8550 TEKN.LTK:N IRTAIN OMAISUUS					
MENOT	17 596,77	15 000,00	12 453,23	-2 546,77	83,02
TULOT	123,01	0,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	17 473,76	15 000,00	12 453,23	-2 546,77	83,02
93 VESI- JA JÄTEHUOLTO					
8555 LINJOJEN RAKENTAMINEN					
782 Puhdistamolietejärj.uusiminen					
MENOT	76 726,16		54 648,93		
799 Varavesilaitos/Paineen korotus					
MENOT			8 800,92		
8555 LINJOJEN RAKENTAMINEN YHTEENSÄ					
MENOT	76 726,16	80 000,00	63 449,85	-16 550,15	79,31
TULOT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	76 726,16	80 000,00	63 449,85	-16 550,15	79,31
8565 JÄTEHUOLTOLAITOS					
811 Aluekeräyspisteet/syväkeräysastiat					
MENOT	25 586,79	20 000,00	14 249,59	-5 750,41	71,25
93 VESI-JA JÄTEHUOLTO YHTEENSÄ					
MENOT	102 312,95	100 000,00	77 699,44	-22 300,56	77,70
TULOT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	102 312,95	100 000,00	77 699,44	-22 300,56	77,70
94 AINEETON KÄYTTÖOMAISUUS					
8570 TIETOLIIKENNE					
MENOT	0,00	10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00
TEKNINEN PÄÄVASTUUALUE YHTEENSÄ					
MENOT	339 333,56	505 000,00	426 218,90	-78 781,10	84,40
TULOT	68 481,21	96 000,00	77 813,78	-18 186,22	81,06
NETTO	270 852,35	409 000,00	348 405,12	-60 594,88	85,18
3 INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
MENOT	398 496,56	971 000,00	857 856,27	-113 143,73	88,35
TULOT	71 503,11	176 000,00	93 666,96	-82 333,04	53,22
NETTO	326 993,45	795 000,00	764 189,31	-30 810,69	96,12

C. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1. Kunnan tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.2024		
	TILIKAUSI	TILIKAUSI
	2024	2023
	€	€
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	828 541,50	1 031 143,18
Maksutuotot	116 529,02	121 859,06
Tuet ja avustukset	98 217,81	103 600,49
Muut toimintatuotot	1 273 618,04	973 193,11
Yhteensä	2 316 906,37	2 229 795,84
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 771 468,21	-2 778 196,97
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-593 368,99	-604 060,63
Muut henkilösivukulut	-58 093,75	-63 882,21
Palvelujen ostot	-2 372 288,59	-1 610 368,18
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-683 395,92	-782 741,23
Avustukset	-308 563,70	-379 489,66
Muut toimintakulut	-603 880,55	-558 618,19
Yhteensä	-7 391 059,71	-6 777 357,07
TOIMINTAKATE	-5 074 153,34	-4 547 561,23
Verotulot	5 259 619,05	5 540 728,23
Valtionosuudet	57 007,00	367 466,00
Yhteensä	5 316 626,05	5 908 194,23
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	18 088,69	181,53
Muut rahoitustuotot	581 872,06	394 292,66
Korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	-1 077,72	-99 358,46
Yhteensä	598 883,03	295 115,73
VUOSIKATE	841 355,74	1 655 748,73
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-490 588,73	-528 824,57
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Yhteensä	-490 588,73	-528 824,57
TILIKAUDEN TULOS	350 767,01	1 126 924,16
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	350 767,01	1 126 924,16

RAHOITUSLASKELMA 1.1. - 31.12.2024

	TILIKAUSI	TILIKAUSI
	2024	2023
	€	€
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	841 355,74	1 655 748,73
Tulorahoituksen korjauserät	-310 146,82	-1 031 038,95
* Yhteensä	531 208,92	624 709,78
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-857 856,27	-398 496,56
Rah.osuudet invest.menoihin	77 813,78	68 358,20
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	326 000,00	55 683,86
* Yhteensä	-454 042,49	-274 454,50
*** Toiminnan ja investointien rahavirta	77 166,43	350 255,28
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys	12 000,00	0,00
* Yhteensä	12 000,00	0,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00
* Yhteensä	0,00	0,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Vaihto-omaisuuden muutos	32,20	1 430,63
Saamisten muutos	-51 692,99	13 359,83
Korottomien velkojen muutos	-39 887,33	-559 320,02
* Yhteensä	-91 548,12	-544 529,56
*** Rahoituksen rahavirta	-79 548,12	-544 529,56
****RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 381,69	-194 274,28
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 381,69	-194 274,28
Rahavarat 31.12.	11 614 802,96	11 617 184,65
Rahavarat 1.1.	11 617 184,65	11 811 458,93

HIRVENSALMEN KUNNAN TASE

VASTAAVAA

2024

2023

€

€

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

6 388,89

9 722,22

Muut pitkävaikutteiset menot

32 999,99

32 999,99

39 388,88

42 722,21

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

2 275 953,17

2 244 961,38

Rakennukset

2 101 855,69

2 085 629,02

Kiinteät rakenteet ja laitteet

2 549 551,03

2 626 520,36

Koneet ja kalusto

47 758,94

48 416,18

Enn.maksut ja keskener.hankinn.

80 023,04

148 681,02

7 055 141,87

7 154 207,96

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

1 111 497,91

735 497,91

Muut lainasaamiset

38 027,63

38 027,63

Muut saamiset

310 427,80

322 427,80

1 459 953,34 8 554 484,09

1 095 953,34 8 292 883,51

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Muut toimeksiantojen varat

19 006,86

18 778,68

19 006,86

19 006,86

18 778,68

18 778,68

VAHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

546,55

546,55

Valmiit tuotteet/Tavarat

509,94

542,14

1 056,49

1 088,69

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Lainasaamiset

4 467,00

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

179 478,41

126 057,19

Lainasaamiset

7,56

6 000,00

Muut saamiset

25 362,59

90 607,67

Siirtosaamiset

145 832,54

80 790,25

355 148,10

303 455,11

Rahoitusarvopaperit

Osakkeet ja osuudet

949 700,00

949 700,00

Muut arvopaperit

7 364 396,75

7 364 396,75

8 314 096,75

8 314 096,75

Rahat ja pankkisaamiset

3 300 706,21

3 303 087,90

11 971 007,55

11 921 728,45

VASTAAVAA YHTEENSÄ €

20 544 498,50

20 233 390,64

VASTATTAVAA	<u>2024</u>		<u>2023</u>	
	€		€	
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	6 131 092,16		6 131 092,16	
Muut omat rahastot	1 673 401,63		1 673 401,63	
Edellisten tilikausien ylijäämä	8 231 544,89		7 104 620,73	
Tilikauden ylijäämä	350 767,01		1 126 924,16	
	16 386 805,69	16 386 805,69	16 036 038,68	16 036 038,68
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET				
VARAUKSET				
Vapaaehtoiset varaukset	1 164 578,72		1 164 578,72	
	1 164 578,72	1 164 578,72	1 164 578,72	1 164 578,72
PAKOLLISET VARAUKSET				
Muut pakolliset varaukset	890 732,78		890 732,78	
	890 732,78	890 732,78	890 732,78	890 732,78
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Lahjoitusrahastojen pääomat	31 771,20		31 771,20	
Muut toimeksiantojen pääomat	19 006,86		18 778,68	
	50 778,06	50 778,06	50 549,88	50 549,88
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Saadut ennakot	4 670,16		4 670,16	
Muut velat	641 442,97		641 442,97	
	646 113,13		646 113,13	
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot	586,15		1 495,45	
Ostovelat	399 743,75		457 525,37	
Muut velat	88 454,59		90 416,04	
Siirtovelat	916 705,63		895 940,59	
	1 405 490,12	2 051 603,25	1 445 377,45	2 091 490,58
VASTATTAVAA YHTEENSÄ €		20 544 498,50		20 233 390,64

2. Konsernin tilinpäätöslaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA	<u>2024</u>		<u>2023</u>	
Toimintatuotot		3 221 356,20		3 177 129,82
Toimintakulut		-7 877 156,03		-7 465 584,23
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)		0,00		0,00
Toimintakate		-4 655 799,83		-4 288 454,41
Verotulot		5 246 910,50		5 528 238,31
Valtionosuudet		57 007,00		367 466,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	19 517,90		4 274,80	
Muut rahoitustuotot	582 071,32		394 987,70	
Korkokulut	-100 792,89		-90 698,35	
Muut rahoituskulut	-2 743,92	498 052,41	-99 358,46	209 205,69
Vuosikate		1 146 170,08		1 816 455,59
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poisto	-655 729,22		-706 266,12	
Omistuksen eliminointierot				
Arvonalentumiset	0,00	-655 729,22	0,00	-706 266,12
Satunnaiset erät		0,00		0,00
Tilikauden tulos		490 440,86		1 110 189,47
Tilinpäätössirrot		0,00		0,00
Laskennalliset verot		-3 740,00		-400,00
Vähemmistöosuudet		0,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) €		486 700,86		1 109 789,47

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA		2024	2023	
	€	€	€	€
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 146 170,08		1 816 455,59	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-310 146,82	836 023,26	-1 031 038,95	785 416,64
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-517 244,00		-400 353,56	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	77 813,78		68 358,20	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	326 000,00	-113 430,22	55 683,86	-276 311,50
Toiminnan ja investointien rahavirta		722 593,04		509 105,14
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	12 000,00	12 000,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-334 053,05		-320 519,16	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-334 053,05	0,00	-320 519,16
Oman pääoman muutokset		0,00		63 287,27
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutoks	0,00		87 402,18	
Vaihto-omaisuuden muutos	32,20		-380,63	
Saamisten muutokset	-118 943,98		-53 208,87	
Korottomien velkojen muutokset	-18 267,95	-137 179,73	-554 317,11	-520 504,43
Rahoituksen rahavirta		-459 232,78		-777 736,32
Rahavarojen muutos		263 360,26		-268 631,18
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	12 284 395,28		12 021 035,02	
Rahavarat 1.1.	12 021 035,02	263 360,26	12 289 666,20	-268 631,18

HIRVENSALMEN KUNNAN KONSERNITASE

VASTAAVAA	2024	2023
	€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	6 388,89	65 501,85
Muut pitkävaikutteiset menot	32 999,99	32 999,99
Ennakkomaksut	0,00	0,00
	39 388,88	98 501,84
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 412 877,17	2 323 544,38
Rakennukset	3 790 071,32	3 926 659,91
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 549 551,03	2 626 520,36
Koneet ja kalusto	82 779,81	88 374,55
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00
Enn.maksut ja keskener.hankinnat	108 023,04	148 681,02
	8 943 302,37	9 113 780,22
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	0,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	151 618,58	151 618,58
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	215 388,69	229 950,06
	367 007,27	381 568,64
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	151 734,90	119 101,02
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,00	18 778,68
Muut toimeksiantojen varat	19 006,86	0,00
	170 741,76	137 879,70
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	24 246,55	24 246,55
Valmiit tuotteet/Tavarat	509,94	542,14
	24 756,49	24 788,69
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	4 467,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	512 675,87	399 860,94
Lainasaamiset	7,56	6 000,00
Muut saamiset	40 397,99	103 467,00
Siirtosaamiset	152 849,29	82 125,79
	710 397,71	591 453,73
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	949 700,00	949 700,00
Muut arvopaperit	7 364 396,75	7 364 396,75
	8 314 096,75	8 314 096,75
Rahat ja pankkisaamiset	3 970 298,53	3 706 938,27
VASTAAVAA YHTEENSÄ €	22 539 989,76	22 369 007,84

VASTATTAVAA	2024	2023
	€	€
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	6 131 092,16	6 131 092,16
Arvonkorotusrahasto	25 228,19	25 228,19
Muut omat rahastot	1 710 653,40	1 710 653,40
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 211 541,94	6 101 752,47
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	486 700,86	1 109 789,47
	15 565 216,55	15 078 515,69
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	890 732,78	890 732,78
	890 732,78	890 732,78
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	151 734,90	119 101,02
Lahjoitusrahastojen pääomat	31 771,20	31 771,20
Muut toimeksiantojen pääomat	19 006,86	18 778,68
	202 512,96	169 650,90
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	2 210 558,19	2 507 620,11
Lainat julkisyhteisöiltä	278 764,93	321 455,35
Saadut ennakot	4 670,16	4 670,16
Muut velat	1 326 274,59	1 326 274,59
	3 820 267,87	4 160 020,21
Lyhytaikainen		
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	400 339,39	399 330,52
Lainat julkisyhteisöiltä	42 690,42	38 000,00
Saadut ennakot	10 207,75	4 644,77
Ostovelat	491 905,41	545 898,25
Muut velat	106 728,60	91 845,57
Siirtovelat	946 236,03	930 957,15
Laskennalliset verovelat	63 152,00	59 412,00
	2 061 259,60	2 070 088,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ €	22 539 989,76	22 369 007,84

KONSERNITASE YHTEENSÄ

	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	9 349 698,52	9 593 850,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	170 741,76	137 879,70
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 019 549,48	12 637 277,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ €	22 539 989,76	22 369 007,84
OMA PÄÄOMA	15 565 216,55	15 078 515,69
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	890 732,78	890 732,78
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	202 512,96	169 650,90
VIERAS PÄÄOMA	5 881 527,47	6 230 108,47
VASTATTAVAA YHTEENSÄ €	22 539 989,76	22 369 007,84

D. LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Talousarviolainojen korkomenot on jaksotettu ja talletus- ja maksuliikennetilien korkotulot on entisen käytännön mukaan kirjattu maksuperusteisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.
(Kts. liitetieto: Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista).

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusten tuotto-osuutta ei ole jaksotettu tilikaudelta 2024.
Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty.

Sisäisiä katteita ei ole.

Kiinteistöverot on eliminoitu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernitulos-

laskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien taseet on yhdistelty lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseessa omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämään ja niiden muutos on merkitty konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään. Laskennallinen verovelka poistoeroista ja vapaaehtoisista varauksista on kirjattu.

KONSERNIN RAKENNE

Konsernitilinpäätökseen kuuluvat yhteisöt

Nimi	2024	2024	2024	2023	2023	2023
	Omistus- osuus %	Tilikauden ylijäämä+/ alijäämä- yli/alijäämästä	Konsernin osuus	Omistus- osuus %	Tilikauden ylijäämä+/ alijäämä- yli/alijäämästä	Konsernin osuus
Tytäryhtiöt						
Hirvensalmen Vesi Oy	100	38 761,09	38 761,09	100	-30 377,56	-30 377,56
Hirvensalmen Energia Oy	100	-5 217,19	-5 217,19	100	-1 276,75	-1 276,75
Yhteensä		33 543,90	33 543,90		-31 654,31	-31 654,31
Kuntayhtymät						
Etelä-Savon maakuntaliitto	1,4421	-34 137,90	-492,30	1,4421	-97 147,94	-1 400,97
Yhteensä		-34 137,90	-492,30		-97 147,94	-1 400,97
Kiinteistöosakeyhtiöt						
Asunto Oy Liverrys	100	33 605,56	33 605,56	100	-19 699,75	-19 699,75
Kiinteistö Oy Pöyryntupa	100	-4 084,20	-4 084,20	100	20 279,16	20 279,16
Asunto Oy Hsalmen Pöyrynsakari	100	175,43	175,43	100	-105,68	-105,68
Kiinteistö Oy Hsalmen Koivulehto	100	4,14	4,14	100	-98,80	-98,80
Kiinteistö Oy Hsalmen Keskusrinne	100	3 423,71	3 423,71	100	3 218,11	3 218,11
Kiinteistö Oy Hsalmen Junnankuja	100	-5 049,79	-5 049,79	100	2 922,18	2 922,18
Asunto Oy Hsalmen Itäkaari 10	100	0,00	0,00	100	0,00	0,00
Kiinteistö Oy Tammilehto Oy	100	4 533,36	4 533,36	100	-18 593,61	-18 593,61
Yhteensä		32 608,21	32 608,21		-12 078,39	-12 078,39
Kaikki yhteensä		32 014,21	65 659,81		-140 880,64	-45 133,67

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TOIMINTATUOTOT TEHTÄVITTÄIN

Nro	Tehtävä	<i>TUOTOT</i>	<i>TUOTOT</i>
		2024	2023
		<i>ulkoiset</i>	<i>ulkoiset</i>
		€	€
10	Vaalit	12 789,60	4 363,20
11	Tilintarkastus	0,00	0,00
13	Yleishallinto	73 531,19	66 639,63
14	Talous- ja kuntasuunn.	435,41	474,54
15	Henkilöstöhallinto	26 772,41	21 889,88
16	Elinkeinoel.kehitt.	11 009,14	23 571,85
30	Maaseututoimi	0,00	0,00
32	Saariston elinol.kehitt.	0,00	0,00
20	Perusopetus	174 863,32	194 396,21
21	Taiteen perusopetus	0,00	0,00
22	Aikuiskoulutus	0,00	0,00
23	Kirjastotoimi	534,97	0,00
24	Varhaiskasvatus	29 815,54	35 033,56
25	Vapaa-aikapalvelut	41 794,52	41 982,16
42	Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	99 531,54	148 851,99
44	Toimeentuloturva	37 258,11	28 900,44
50	Tekninen hallinto	14 057,38	11 153,84
51	Kiinteistötoimi	1 078 128,44	977 234,41
52	Liikenneväylät ja yleiset alueet	12 922,59	13 070,68
53	Vesi- ja jätehuolto	652 257,88	593 290,59
54	Kaavoitus ja mittaus	3 166,62	4 299,12
55	Palvelutoimi	0,00	0,00
60	Rakennustarkastus	48 037,71	51 657,83
61	Palo- ja pelastustoimi	0,00	12 985,91
62	Ympäristönsuojelu	0,00	0,00
63	Ympäristöterveydenhuolto	0,00	0,00
	YHTEENSÄ	2 316 906,37	2 229 795,84

VEROTULOJEN ERITTELY

	<u>TP2024</u>	<u>TP2023</u>	<u>muutos %</u> <u>tp23-tp24</u>
Kunnan tulovero	2 919 752,97	3 313 092,02	-11,87
Osuus yhteisöveron tuotosta	708 048,49	777 076,63	-8,88
Kiinteistövero	1 631 817,59	1 450 559,58	12,50
Verotulot yhteensä	5 259 619,05	5 540 728,23	-5,07

**VALTIONOSUUKSIEN JA
VEROTULOMENETYSTEN KORVAUSTEN
ERITTELY**

	<u>TP 2024</u>	<u>TP 2023</u>	<u>muutos %</u> <u>tp23-tp24</u>
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	211 533,00	433 619,00	-51,22
<i>Siitä</i> : Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	295 080,00	148 005,00	99,37
<i>Siitä</i> : Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-603 206,00	-520 257,00	15,94
Verotulomenetysten korvaus	448 680,00	454 104,00	-1,19
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	57 007,00	367 466,00	-84,49

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	<u>TP 2024</u>	<u>TP 2023</u>	<u>muutos %</u> <u>tp23-tp24</u>
Asiakaspalvelujen ostot	471 586,22	-777 881,78	160,62
Muiden palvelujen ostot	1 900 702,37	2 388 249,96	-20,41
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	2 372 288,59	1 610 368,18	47,31

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty kunnanvaltuuston 1.10.2001 § 53 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

<u>Aineettomat hyödykkeet</u>	Poistomenetelmä	Aika/poisto%
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 v
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoja	
Rakennukset		
Asuinrakennukset	Menojäännöspoisto	10 %
Hallinto- ja laitosrak.	Menojäännöspoisto	10 %
Tehdas- ja tuotantorak.	Menojäännöspoisto	15 %
Muut rakennukset	Menojäännöspoisto	15 %
Koulukeskusrakennus	Tasapoisto	30 v.
Terveyskeskusrakennus	Tasapoisto	25 v.
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kaavatiet	Menojäännöspoisto	20 %
Vesi- ja viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	10 %
Ulkovalaistus	Menojäännöspoisto	20 %
Muut maarakenteet	Menojäännöspoisto	20 %
Koneet ja kalusto		
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Menojäännöspoisto	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	40 %

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 3.363,76 € on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 17.11.2008 § 53 poistosuunnitelman Hirvensalmi - Otava vesihuoltohankkeen rakennuksille ja laitteistoille:

Hsalmi - Otava vesihuoltohankkeen rakennukset ja laitteistot	Tasapoisto	30 v
--	------------	------

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 7.11.2011 § 49 poistosuunnitelman Koskinen Oy:n jäteveden esikäsittelyjärjestelmän investoinnille:

Koskinen Oy:n jäteveden esikäsittelyjärjestelmä	Tasapoisto	10 v
---	------------	------

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 11.11.2013 § 73 poistosuunnitelman Veisto Oy:n Kissakosken sahan kentän laajennusinvestoinnille:

Veisto Oy:n Kissakosken sahan kentän laajennusinvestointi	Tasapoisto	10 v
---	------------	------

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 11.11.2013 § 73 myös muiden vastaavien hankkeiden poistosuunnitelmaksi

Tasapoisto	10 v
------------	------

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET**Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten
varausten muutoksista****2024****€****2023****€****Muut pakolliset varaukset**

Ympäristövelvoitevaraus 1.1. (kaatopaikan sulkemisen jälkitöihin, muodostettu v. 2003, ei käyt)	188 140,70	188 140,70
+ lisäys tilikaudella, kyllästämön käyttöliuoksen poistoimittamiseen	0,00	0,00
- vähennys tilikaudella	0,00	0,00
Ympäristövelvoitevaraus 31.12.	188 140,70	188 140,70
Varaus Laajakaista-hankkeeseen 1.1. (muodostettu v. 2010)	250 092,08	250 092,08
- vähennys tilikaudella	0,00	0,00
Varaus Laajakaista-hankkeeseen 31.12.	250 092,08	250 092,08
Varaus Puukonsaaren-Säkkisalons lautahankkeen avustamiseen 1.1. (muodostettu v. 2011)	2 500,00	2 500,00
+ lisäys tilikaudella	0,00	0,00
- vähennys tilikaudella	0,00	0,00
Varaus Puukonsaaren-Säkkisalons lautahankkeen avustamiseen 31.12.	2 500,00	2 500,00
Varaus Essoten alijäämän kattamiseen 1.1. (muodostettu v. 2018 ja 2021)	0,00	1 428 500,00
+ lisäys tilikaudella	0,00	0,00
- vähennys tilikaudella	0,00	-1 428 500,00
Varaus Essoten alijäämän kattamiseen 31.12.	0,00	0,00
Varaus rakennusten purkamiseen ja järjestelyihin 1.1.	450 000,00	0,00
+ lisäys tilikaudella	0,00	450 000,00
- vähennys tilikaudella	0,00	0,00
Varaus rakennusten purkamiseen ja järjestelyihin 31.12.	450 000,00	450 000,00

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT		
	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Muut toimintatuotot		
Maa-alueiden myyntivoitot	257 227,82	50 678,10
Asunto-osakkeiden myyntivoitot	52 919,00	0,00
Koneiden ja kaluston myyntivoitot	0,00	1 860,85
Myyntivoitot yhteensä €	310 146,82	52 538,95
OLENNAISET MUUT RAHOITUSTUOTOT, JOTKA SAATU OSUUKSISTA MUISTA YHTEISÖISTÄ		
	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Osinkotuotot muista yhteisöistä	445 466,29	391 513,28
Ylijäämän palautus E-S hyvinvointialue/Vaalijalan ky	135 825,04	0,00
Yhteensä €	581 291,33	391 513,28

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä €
	1005 Tieto- koneohjel- mistot	1010 Muut pitkävaikut- teiset menot	Yhteensä €	110 Maa- ja vesialueet	111 Raken- nukset	113 Kiinteät rakenteet ja laitteet	116 Koneet ja kalusto	119 Enn. maksut ja kesk.eräiset hankinnat		
Poistamaton hankintameno 1.1.	9 722,22	32 999,99	42 722,21	2 244 961,38	2 085 629,02	2 626 520,36	48 416,18	148 681,02	7 154 207,96	
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	46 763,97	252 810,48	110 534,04	21 245,63	50 421,15	481 775,27	
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	77 813,78	0,00	0,00	0,00	77 813,78	
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	15 772,18	0,00	0,00	0,00	0,00	15 772,18	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	10 622,15	104 852,50	0,00	-115 474,65	0,00	
Tilikauden poisto	3 333,33	0,00	3 333,33	0,00	169 392,18	292 355,87	21 902,87	3 604,48	487 255,40	
Arvonlennukset ja niiden pal.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 388,89	32 999,99	39 388,88	2 275 953,17	2 101 855,69	2 549 551,03	47 758,94	80 023,04	7 055 141,87	
Arvonkorotukset										
<u>Kirjanpitoarvo 31.12.</u>	6 388,89	32 999,99	39 388,88	2 275 953,17	2 101 855,69	2 549 551,03	47 758,94	80 023,04	7 055 141,87	
Olennaiset lisäpoistot										
Romutus, kirjattu poistoksi								3 604,48	3 604,48	

Tilikaudella kuluiksi kirjatut pienhankinnat: € 64 154,20

Kirjanpidon ulkopuolella oleva käyttöomaisuus:

Mikkelin Puhelinyhdistyksen jäsenkirja nro 21039, saatu perintönä

Mikkelin Puhelinyhdistyksen osuuskirja nro 13474, Lahnaniemen koulun liittymä

PYSYVIEN VASTAAVIEN SJOITUKSET

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Yhteensä	Pysyvien vastaa- vien sijoitukset yhteensä
	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet kons.yhtiöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-saamiset	Muut lainas kons.yhtiöt	Muut saam. kons.yhtiöt	Muut saam. muilta	Yhteensä	
Poistamaton hankinta- meno 1.1. (€)	1 110,04	583 730,53	150 657,34	735 497,91	0,00	38 027,63	183 553,00	138 874,80	360 455,43	1 095 953,34
Lisäykset	0,00	376 000,00	0,00	376 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	376 000,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00
Hankintameno 31.12.	1 110,04	959 730,53	150 657,34	1 111 497,91	0,00	38 027,63	183 553,00	126 874,80	348 455,43	1 459 953,34
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 110,04	959 730,53	150 657,34	1 111 497,91	0,00	38 027,63	183 553,00	126 874,80	348 455,43	1 459 953,34

OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ**Tytäryhteisöt ja kuntayhtymäosuudet**

<u>Nimi</u>	<u>Y-tunnus</u>	2024	2024		
		<u>Omistus- osuus %</u>	<u>Kuntakonsernin osuus (1000 €)</u>		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta

Tytäryhtiöt

Hirvensalmen Vesi Oy	1762219-9	100	-91	544	39
Hirvensalmen Energia Oy	1747755-0	100	242	1248	-5

Yhteensä **151** **1792** **34**

Kuntayhtymät

Etelä-Savon maakuntaliitto	0215839-7	1,4421	14	14	-1
----------------------------	-----------	--------	----	----	----

Yhteensä **14** **14** **-1**

Kiinteistöosakeyhtiöt

Asunto Oy Liverrys	0686817-7	100	490	7	34
Kiinteistö Oy Pöyryntupa	0719871-8	100	406	41	-4
Asunto Oy Hsalmen Pöyrynsakari	0849194-0	100	158	298	0
Kiinteistö Oy Hsalmen Koivulehto	0300387-2	100	368	717	0
Kiinteistö Oy Hsalmen Keskusrinne	0226017-2	100	231	199	3
Kiinteistö Oy Hsalmen Junnankuja	0238181-2	100	210	343	-5
Asunto Oy Hsalmen Itäkaari 10	1096620-4	100	17	0	0
Kiinteistö Oy Tammilehto Oy	1829202-1	100	24	1069	5

Yhteensä **1904** **2674** **33**

Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt

As Oy Hirvensalmen Koivutie	0164405-1	29,02	120	66	0
As Oy Hirvensalmen Pihlajarinne	0637764-2	25,9	72	0	0
As Oy Hirvensalmen Pihlajapuisto	0718179-9	28,8	64	0	0

**SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JOISSA KUNTA ON JÄSENEÄ
JA OSAKKUUS- JA MUILTA OMISTUSYHTEISYHTEISÖILTÄ**

SAAMISET	2024 pitkä- aikaiset	2024 lyhyt- aikaiset	2023 pitkä- aikaiset	2023 lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	39 781,99	0,00	23 781,67
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	39 781,99	0,00	23 781,67
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	39 781,99	0,00	23 781,67

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		
	<u>2024</u>	<u>2023</u>
	€	€
AVAUSTASEEN MUUTOS		
LISÄYS	0,00	0,00
VÄHENNYS x)	0,00	937 252,65
<u>OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 1.1.</u>	16 036 038,68	14 909 114,52
PERUSPÄÄOMA 1.1.	6 131 092,16	6 131 092,16
LISÄYS	0,00	0,00
VÄHENNYS	0,00	0,00
PERUSPÄÄOMA 31.12.	6 131 092,16	6 131 092,16
ARVONKOROTUSRAHASTO 1.1.	0,00	0,00
LISÄYS	0,00	0,00
VÄHENNYS	0,00	0,00
ARVONKOROTUSRAHASTO 31.12.	0,00	0,00
MUUT OMAT RAHASTOT 1.1.	1 673 401,63	1 673 401,63
VERONTASAUSTRASASTON PÄÄOMA 1.1.	1 260 334,21	1 260 334,21
Siirrot rahastoon	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00
VERONTASAUSTRASASTON PÄÄOMA 31.12.	1 260 334,21	1 260 334,21
KÄYTTORAHASTON PÄÄOMA 1.1.	413 067,42	413 067,42
Siirrot rahastoon	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00
KÄYTTORAHASTON PÄÄOMA 31.12.	413 067,42	413 067,42
MUUT OMAT RAHASTOT YHTEENSÄ 31.12.	1 673 401,63	1 673 401,63
EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLIJÄÄMÄ 1.1.	7 104 620,73	7 052 539,79
LISÄYS	1 126 924,16	52 080,94
VÄHENNYS	0,00	0,00
EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLIJÄÄMÄ 31.12.	8 231 544,89	7 104 620,73
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	350 767,01	1 126 924,16
<u>OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.</u>	16 386 805,69	16 036 038,68

x)

Hyvinvointialueelle siirtyneiden kuntayhtymien jäsenosuudet vähennetty pysyvien vastaavien sijoitusten osakkeista ja osuuksista ja peruspääomasta avaustaseen muutoksena vuonna 2023.

(Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen ky ja Vaalijalan ky)

**VELAT TYTÄRYHTEISÖILLE, KUNTAYHTYMILLE JOISSA KUNTA ON JÄSENEÄ
JA OSAKKUUS- JA MUILLE OMISTUSYHTEYSYHTEISÖILLE**

VIERAS PÄÄOMA	2024 pitkä- aikaiset	2024 lyhyt- aikaiset	2023 pitkä- aikaiset	2023 lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	62 549,69	0,00	65 161,00
Muut velat	0,00	16 505,09	0,00	16 505,09
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	79 054,78	0,00	81 666,09
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	634,95
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	634,95
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	432,65	0,00	1 303,10
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	432,65	0,00	1 303,10
Vieras pääoma yhteensä	0,00	79 487,43	0,00	83 604,14

KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

	<u>2024</u> 1 000 €	<u>2023</u> 1 000 €
AVAUSTASEEN MUUTOS		
LISÄYS		
VÄHENNYS	0	937
<u>OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 1.1.</u>	15 079	6 131
PERUSPÄÄOMA TAI VASTAAVA 1.1.	6 131	6 131
LISÄYS	0	0
VÄHENNYS	0	0
PERUSPÄÄOMA TAI VASTAAVA 31.12.	6 131	6 131
RAHASTOPÄÄOMAT 1.1.	1 736	1 747
Arvonkorotusrahasto	25	25
Muut omat rahastot	1 711	1 722
LISÄYS		
Arvonkorotusrahastoon	0	0
Muihin omiin rahastoihin	0	0
VÄHENNYS	0	0
Arvonkorotusrahastoon	0	0
Muihin omiin rahastoihin	0	11
RAHASTOPÄÄOMAT 31.12.	1 736	1 736
MUU OMA PÄÄOMA 1.1.YHTEENSÄ	1 736	1 747
LISÄYKSET YHTEENSÄ	0	0
VÄHENNYKSET YHTEENSÄ	0	11
MUU OMA PÄÄOMA 31.12. YHTEENSÄ	1 736	1 736
YLI/ALIJÄÄMÄT ED.VUOSILTA 1.1.	6 102	6 162
LISÄYS	1 109	0
VÄHENNYS	0	60
YLI/ALIJÄÄMÄT ED.VUOSILTA 31.12.	7 211	6 102
TILIKAUDEN YLI (+)/ALI(-)JÄÄMÄ	487	1 110
YLI(+)/ALI(-)JÄÄMÄT YHTEENSÄ 31.12.	7 698	7 212
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.	15 565	15 079

PAKOLLISET VARAUKSET	2024	2023
	€	€
Muut pakolliset varaukset		
Ympäristövastuut	188 140,70	188 140,70
Laajakaista-hanke	250 092,08	250 092,08
Puukonsaaren-Säkkisalön lauttahankkeen avustaminen	2 500,00	2 500,00
Varaus Essoten alijäämän kattamiseen	0,00	0,00
Varaus kiinteistöjen purkuun ja järjestelyihin	450 000,00	450 000,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	890 732,78	890 732,78

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen vieras pääoma

MUUT VELAT

	2024	2023
	€	€
Liittymismaksut	641 442,97	641 442,97
- vesi- ja viemärlaitoksen siirto- ja palautuskelpoiset liittymismaksut		
Muut velat	0,00	0,00
Muut velat yhteensä	641 442,97	641 442,97

SIIRTOVELKOKIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	<u>2024</u> (1000 €)	<u>2023</u> (1000 €)
Siirtovelat yhteensä	917	896
Siitä:		
Korkojaksotukset	0	0
Lomapalkkajaksotukset	523	523
Eläke-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksuvelat	78	92
Verovuoden 2024 tuloverojen ennakonpal. osuudet	250	250
Valtionavustusennakot	41	6
Valtionos. ja av. palautukset	23	24
Muut menoajämät	2	1

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA		
	<u>2024</u>	<u>2023</u>
	€	€
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	17 820 869,00	17 346 579,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	19 124,00	13 808,00
VASTUUSITOUMUKSET		
	<u>2024</u>	<u>2023</u>
	€	€
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	6 623 349,18	6 623 349,18
Jäljellä oleva pääoma	2 624 395,77	2 877 576,82
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	1 653 000,00	1 653 000,00
Jäljellä oleva pääoma	409 823,64	474 553,64
MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET		
Tappiontakuu Junnankujan asuntojen 85 % alhaisemman käyttöasteen aiheuttamasta alijäämästä 31.8.2032 saakka. Khall 29.8.2011 § 112.		
LEASINGVUOKRAVASTUUT		
	<u>2024</u>	<u>2023</u>
	€	€
Toimitilojen vuokravastuut, vuoropäiväkoti	1 427 176,45	1 724 412,25
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	124 102,30	137 952,98
Koneiden ja laitteiden leasingvastuut	40 200,13	69 638,27
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	24 044,04	29 321,00
Yhteensä	1 467 376,58	1 794 050,52

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.2024 ja 31.12.2023

	2024	2023
Yleishallinto/kunnanhallitus	8,00	9,60
Sivistyslautakunta	47,00	41,40
Tekninen ja rakennuslautakunta	15,00	18,00
	70,00	69,00

HENKILÖSTÖKULUT

	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	3 424 270,07 €	3 446 139,81 €
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00 €	0,00 €
Henkilöstökulut yhteensä €	3 424 270,07 €	3 446 139,81 €

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOISTA PERITYT JA PUOLUELLE TAI PUOLUEYHDISTYKSELLE TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2024	2023
Keskustan Hirvensalmen kunnallisjärjestö ry	1 954,59	1 255,54
Hirvensalmen Työväenyhdistys ry	883,00	665,50
Hirvensalmen Kokoomus ry	1 134,50	661,50
	3 972,09	2 582,54

Henkilöstökulut

	TP 2024	TP 2023
<u>HENKILÖSTÖKULUT</u>		
Palkat ja palkkiot		
Maksetut palkat ja palkkiot	2 771 468,21 €	2 778 196,97 €
Jaksotetut palkat ja palkkiot	0,00 €	0,00 €
Aktivoidut palkat ja palkkiot	0,00 €	0,00 €
	<u>2 771 468,21 €</u>	<u>2 778 196,97 €</u>
Henkilösivukulut		
Eläkekulut		
Kuel-maksut	534 923,09 €	546 649,25 €
Muut työeläkemaksut	58 445,90 €	57 411,38 €
Jaksotetut eläkekulut	0,00 €	0,00 €
Aktivoidut eläkekulut	0,00 €	0,00 €
	<u>593 368,99 €</u>	<u>604 060,63 €</u>
Muut henkilösivukulut		
Sairausvakuutusmaksu	31 724,78 €	42 052,62 €
Työttömyysvakuutusmaksu	11 257,83 €	22 927,01 €
Tapaturmavakuutusmaksu	33 095,16 €	33 284,18 €
Muut sosiaalivakuutusmaksut	0,00 €	0,00 €
Muut sosiaalivakuutusmaksut	0,00 €	0,00 €
Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	0,00 €	0,00 €
Aktivoidut sosiaalivakuutusmaksut	0,00 €	0,00 €
	<u>76 077,77 €</u>	<u>98 263,81 €</u>
Henkilöstökorvaukset ja muut henkilöstö- menojen korjauserät		
Sairausvakuutuskorvaukset	-16 644,90 €	-28 235,09 €
Tapaturmakorvaukset	0,00 €	-6 146,51 €
Muut Kansaneläkelaitoksen korv.	0,00 €	0,00 €
	<u>-16 644,90 €</u>	<u>-34 381,60 €</u>
Henkilöstökulut yhteensä tuloslaskelman mukaan	<u>3 424 270,07 €</u>	<u>3 446 139,81 €</u>
Aktivoidut henkilöstökulut	0,00 €	0,00 €
Henkilöstökulut yhteensä	<u>3 424 270,07 €</u>	<u>3 446 139,81 €</u>

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT		
	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Mikkelin Tilintarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	4 900,00	4 900,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	0,00	0,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	4 900,00	4 900,00

LUETTELO TILIKAUDELLA 2024 KÄYTETYISTÄ TOSITELAJEISTA

Tosite- laji	Nimi
1	Pankkitositteet
4	Palkkatositteet
10	Muistiotositteet
11	Muistiotositteet/alv
12	SL Laskennalliset
13	KP Laskennalliset
20	Ostolaskujen maksut
21	Ostolaskut
30	Myyntireskontran suoritukset
31	Myyntilaskut, tal.tmsto
32	Myyntilaskut, petu,yleislask.
33	Myyntilaskut, petu/ProConsona pvh
35	Myyntilaskut, tekla, yleislask.
36	Myyntilask/teklan jätelaskutus
38	Rakennusvalvontalaskut
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos laskennall.
98	Sisäisen laskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos lask.
100	Konsernitositteet
Kirjanpitokirjat ja tositteet säilytetään paperitulosteina.	
Tililuettelo on tulostettu paperille ja se säilytetään erikseen.	

LUETTELO TILIKAUDELLA 2024 KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Päiväkirjat
 Pääkirja
 Ostoreskontraraportti ja saldolista
 Myyntireskontraraportti ja saldolista
 Tasekirja
 Tasekirjan liitteet
 Tase-erittelyt
 Konsernitase-erittelyt

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Hirvensalmella 31 . 3 . 2025

HIRVENSALMEN KUNNANHALLITUS

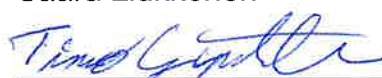
Heikki Liukkonen

Saara Liukkonen

Eija Saintula

Timo Gynther

Outi Kiesilä

Vesa Ellonen, kunnanjohtaja

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Hirvensalmella 15 . 4 . 2025

Mikkelin Tilintarkastus Oy/Tilintarkastusyhteisö

Mika Mikkonen

JHT, HT -tilintarkastaja